Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН.

20 май 1971 йил, пайшанба ◆ № 113 (14.983). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЧИРЧИҚ электрохимия комбинатининг пешқадам слесарлари М Қаҳҳоров ва М. Урунов ўртоқлар беш йилликнинг биринчи йилида ўз зиммаларига олган мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш иштиёқи билан меҳнат қилмоқдалар. Улар кундалик нормаларини мунтазам ошириб бажаришяпти.

А. Тўраев фотоси.

ЧОРВАДОРЛАРГА БАЙРОҚ

Чорвачилик бўйича кўчма Қизил байроқлар таъсис этиш тўғрисида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети 1971 йилда чорвачилик ва паррандачилик бўйича социалистик мусобақада энг яхши кўрсаткичларга эришганлиги учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Қорақалпоғистон АССР ва областлар учун битта, районлар учун иккита (биттаси қоракўлчилик районлари учун), совхозлар учун иккита (биттаси ихтисослаштирилган қоракўлчилик совхозлари учун), колхозлар учун иккита, паррандачилик фабрикалари учун битта ва давлат наслчилик станциялари учун битта кўчма Қизил байроғини таъсис этдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқларини 1 кварталдаги, йилнинг биринчи ярмидаги, уч кварталдаги иш натижаларига ва бутун йил якунларига қараб қуйидаги кўрсаткичлар бўйича беришга қарор қилинди:

— I кварталдаги иш натижалари бўйича — чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш планини бажаргани, мол туёғи ва паррандалар сонини кўпайтиргани, уларнинг маҳсулдорлигини оширганлиги учун, ёш молларни кўпайтириш ва мол туёғини сақлаш юзасидан яхши кўрсаткичларга эришганлиги учун;

— Йилнинг биринчи ярмидаги иш натижалари бўйича — I квартал кўрсаткичларига қўшимча равишда озуқа экинлари, шу жумладан аралаш экинлар экиш плани ва дағал ем-хашак тайёрлаш планининг бажарилишини ҳисобга олиш, қоракўлчилик совхози ва райони бўйича эса — тўқлиларни ўстириш учун қолдириш планини бажариш; уч квартал иш натижалари бўйича силос бостириш, терт ва беда витамин уни тайёрлаш планининг бажарилишини ҳам ҳисобга олиш;

— Бир йил ичидаги иш якунлари бўйича — улардан ташқари колхоз ва совхозларда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришнинг таннархи ва рентабеллигини ҳисобга олиш, областлар, районлар ва хўжаликлар бўйича эса озуқа экинлари ҳосилдорлигини ҳисобга олиш;

— Паррандачилик фабрикалари бўйича — тухум, парранда гўшти етиштириш ва давлатга сотишни, ем-хашак, витамин ўт уни, тухум тайёрлаш планининг бажарилишини, паррандаларнинг миқдори ва уларни сақлаб қолиш, жўжа очириш ва реализация қилиш планининг бажарилишини ҳисобга олиш, йил якунлари бўйича эса тухум етиштириш таннархи ва рентабеллигини ҳам ҳисобга олиш;

— Давлат наслчилик станциялари барча кўрсаткичлар юзасидан планни бажарганлиги учун.

Кўчма Қизил байроқлар Қорақалпоғистон АССР, областларнинг, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар ва Озиқ-овқат министрликларининг тақдимига мувофиқ кварталлар ва йилнинг биринчи ярми натижаларига қараб ҳисобот квартали ва ярим йиллигидан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай ҳамда йил учун шу йил тамом бўлганидан 20 кун кейин берилади.

Социалистик мусобақада ғолиб чиққан хўжаликлар ва илғор чорвадорларни рағбатлантириш учун кўчма Қизил байроқларни топшириш вақтида областга 2 минг сўм, районларга 1 минг сўмдан, совхозларга 800 сўмдан, колхозларга, паррандачилик фабрикаларига ва давлат наслчилик станцияларига 500 сўмдан пул мукофоти беришга қарор қилинди.

1971 йил якунларига қараб чорвачилик бўйича социалистик мусобақа ғолибларига 15 та юк автомашинаси, шу жумладан областлар учун 5 та, районлар учун 4 та, совхоз ва колхозлар учун 4 та, паррандачилик фабрикалари учун 1 та, давлат наслчилик станциялари учун 1 та юк автомашинаси ажратилади.

Ўзбекистон ССР Госпланига 1972 йилга мўлжалланган қишлоқ хўжалик фондлари бўйича юк автомобилларини тақсимлаш вақтида социалистик мусобақа ғолибларини 1971 йил якунларига қараб белгиланган тартибда мукофотлаш учун 15 та юк автомобили ажратишни ва 1972 йил ҳамда шундан кейинги йиллар учун 60 тадан юк автомобили ажратишни кўзда тутиш топширилди.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

УЛКАН РЕЖАЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Тошкент областининг меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини зўр мамнуният ҳис-туйғулари билан кутиб олдилар. Саноат корхоналарининг коллективлари тўрт ой ичида пландагидан ташқари 37 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари гўшт, сут, тухум харид қилиш топшириғини ошириб бажардилар.

Янги беш йилликнинг биринчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун мусобақага қўшилган область меҳнаткашлари ўз зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни олдилар:

Саноат ишлаб чиқариши ҳажми жиҳатидан йиллик план 25 декабргача бажарилиб, камида 75 миллион сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарилади. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни планга мувофиқ кўпайтиришнинг ҳаммасига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилади. Халқ хўжалигига пландагидан ташқари 5 минг тонна прокат, 120 минг тонна кўмир, 2 минг тонна ғўла мис ва 2,6 минг тонна тозаланган мис, 8 минг тонна олтингугурт кислотаси, 10 минг тонна минерал ўғит, 100 та трактор ва 400 та трактор прицепи, 2,5 миллион чала ўтказгич асбоблар, 1 миллион сўмлик қийин эрийдиган металлдан ясалган буюмлар, 300 минг сўмлик кабель маҳсулотлари, 300 минг сўмлик химия ускуналари берилади.

Пландагига қўшимча тарзда 210 минг жуфт пойафзал, 60 минг дона устки трикотаж буюмлари, 2,5 миллион сўмлик тикилган моллар, 650 минг сўмлик мебель, 3 минг дона уй-рўзғор холодильниги, 250 минг дона чинни идиш, 1 миллион 250 минг шартли банка сабзавот консерваси ва шунга ўхшаш бошқа бир қанча халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарилади ҳамда савдо ташкилотларига етказиб берилади. Машинасозлик корхоналарида маданий моллар ва уй-рўзғор буюмлари ишлаб чиқариш ҳажми 1970 йилдаги даражага нисбатан 20 процент кўпайтирилади, ўттиз турдаги янги буюмлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилади.

Машина, ускуна ва асбобларнинг 107 та янги хилини ишлаб чиқиш ва ўзлаштириш, ишлаб чиқаришга 33 та автомат, поток-механизациялаштирилган ва конвейер линияларни жорий этиш, 22 цех ва участкани комплекс механизациялашни амалга ошириш, юқори унумли янги 500 та ускуна ўрнатиш ва 10 миллион сўмдан ортиқроқ шартли иқтисодий самара берадиган 2 мингта йирик ташкилий-техникавий тадбирлар амалга ошириш. 58 миллион киловатт-соат электр энергияси, 2,2 минг тонна қора ва рангли металл, 11 минг тонна шартли ёқилғи, 16 минг тонна цемент, 3,2 минг куб метр ёғоч ва бошқа материаллар тежаб қолинади. Белгиланган топшириққа қўшимча равишда ишлаб чиқариладиган маҳсулотларнинг таннархи 4 миллион сўмлик камайтирилади.

Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини янада жадаллаштириш ва комплекс механизациялаштириш, суғориладиган деҳқончиликни ривожлантириш асосида 400 минг тонна пахта, 325 минг тонна каноп, 238 минг тонна турли сабзавот, 54 минг тонна дон етиштирилади ва давлатга сотилади. Бу планда кўрсатилганидан 35 процент кўп.

Дағал ем-хашак тайёрлаш плани 50 процент ва ширали ем-хашак тайёрлаш плани 30 процент ошириб бажарилади. Колхоз ва совхозларда ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сут 1970 йилдаги 1925 килограмм ўрнига 2300 килограммга етказилади. Давлатга 22 минг тонна гўшт, 68 минг тонна сут, 85 миллион дона тухум сотилади.

Тошкент областининг меҳнаткашлари 6 минг гектар янги ва партов ерларни ўзлаштирадилар ҳамда қишлоқ хўжалиги оборотига киритадилар, 6 минг гектар ерни яхшилаб текислайдилар. «Хандам» канали қурилишининг биринчи навбати тугалланади. Бу 13 минг гектар лалмикор ерларни суғориш имконини беради. Кўкорол массивини ўзлаштириш ишлари ҳам давом эттирилади, Бўзсув — Бўржар суғориш системасини реконструкция қилишга киришилади.

Қишлоқ хўжалигига ёрдам тариқасида пландан ташқари 1,8 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари ва уларга запас қисмлар ишлаб чиқарилади. 7 турдаги янги қишлоқ хўжалик машиналари тайёрланади ва уларни ишлаб чиқариш ташкил этилади.

Капитал қурилиш плани кечи билан 27 декабргача, енгил ва озиқ-овқат саноат корхоналари бўйича эса 25 декабргача **бажарилади.**

Меҳнат унумдорлиги 7,3 процент оширилади. «Ташсельмаш», «Узбексельмаш», «Компрессор», «Ташкенткабель», трактор заводларини, Ўзбекистондаги қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатни, Чирчиқ электрохимия комбинатини, Олмалиқ кон-металлургия комбинатини қуриш ва реконструкция қилиш тезлаштирилади. 16,9 минг ўринли мактаб, 5200 ўринли мактабгача болалар муассасалари ва 965 ўринли касалхона муддатидан илгари фойдаланишга топширилади.

Темир йўл, автомобиль ва ҳаво транспортида юк ва пассажирлар ташиш йиллик планини муддатидан илгари бажариш таъминланади. Пассажирларга хизмат кўрсатиш маданияти анча яхшиланади. Планда кўрсатилганидан 850 минг тонна ортиқ халқ хўжалиги юки ташилади. Автомат телефон станцияларининг ҳажми 22 минг номер кўпайтирилади. Қишлоқ жойларда 10 та янги алоқа бўлимлари очилади.

Аҳолига савдо ва маиший хизмат кўрсатиш анча яхшиланади. Товар обороти юзасидан белгиланган план ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш плани муддатидан илгари бажарилади. Пландан ташқари камида 26 миллион сўмлик товар сотилади, маиший хизмат кўрсатиш корхоналари аҳолига 500 минг сўмлик турли хилдаги қўшимча хизмат кўрсатади. 300 ишчи ўринли янги магазинлар, 2900 ўринли ошхоналар, ресторанлар ва кафелар очилади, маиший хизмат кўрсатишнинг 200 та корхона ва цехлари ишга туширилиб, уларга 520 та янги технология ускуналари ўрнатилади.

* * *

Тошкент областининг меҳнаткашлари КПСС ленинчи Марказий Комитетини ишонтириб айтадиларки, улар мамлакат халқ хўжалигини ривожлантириш беш йиллик планини муваффақиятли бажаришга ўзларининг ҳиссаларини қўшиш учун бутун куч-қувватларини сарфлайдилар.

Социалистик мажбуриятлар область саноат, қурилиш, транспорт корхоналари ва ташкилотлари, колхоз ва совхозлари, маиший хизмат, маданият ва соғлиқни сақлаш муассасалари коллективларида муҳокама этиб қабул қилинган.

СОВЕТ—КАНАДА МУЗОКАРАЛАРИ

19 майда Кремлда СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Канада Бош министри Пьер Эллиот Трюдо ўртасида музокаралар давом эттирилди.

Дўстона вазиятда ўтган музокараларда халқаро тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш ишида Совет Иттифоқи билан Канаданинг ҳамкорлигини кенгайтириш масалаларига, шунингдек икки томонлама Совет — Канада иқтисодий ва маданий алоқаларини янада ривожлантириш масалаларига тўхталиб ўтилди.

(ТАСС).

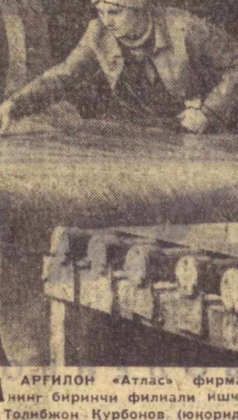

МАРҒИЛОН «Атлас» фирмасининг биринчи филиали ишчиси Толибжон Қурбонов (юқоридаги суратда) ўзаро мусобақада пешқадамлиқ қилмоқда. Оҳангарондаги қурилиш материаллари ва пластмасса буюмлари заводида бино поллари учун кўплаб линолеум ишлаб чиқарилмоқда. Пастдаги суратда линолеум тайёрлаш жараёнини кўриб турибсиз.

А. Тўраев ва И. Глауберзон фотолари.

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Хонеккер, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг Раиси В. Штоф, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ва Марказий Комитети секретари К. Хагер, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ва Германия Демократик Республикаси Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Х. Зиндермандан иборат Германия Демократик Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан, дўстлик визити билан 18 майда Москвага келди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев ва бошқалар Германия Демократик Республикасининг раҳбар арбобларини Германия Демократик Республикаси ва СССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида кутиб олишди.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КССС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. К. Байбаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Германия Демократик Республикасидаги элчиси П. А. Абрасимов 1971 йил 18 майда Кремлда Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Хонеккер, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг Раиси Б. Штоф, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари К. Хагер, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Германия Демократик Республикаси Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Х. Зиндерман, Германия Демократик Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Х. Биттнер билан учрашдилар.

СССР билан Германия Демократик Республикасининг партия ва давлат арбоблари ўз мамлакатларида коммунистик ва социалистик қурилиш қандай бораётганлиги тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар. Совет раҳбарлари КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш борасида кўрилаётган чоралар тўғрисида ҳамда шу қарорлар сабабли Совет Иттифоқида меҳнат ғайрати юксалиб бораётганлиги тўғрисида гапириб бердилар.

Германия Демократик Республикасининг раҳбарлари Германия Бирлашган социалистик партиясининг шу йил июнь ойида ўтказиладиган VIII съездига кўрилаётган тайёргарлик ҳақида, республика корхоналарида ижодий ғайрат авж олиб, партия ва Германия Демократик Республикаси халқи ҳаётидаги мана шу катта сиёсий воқеа шарафига кенг социалистик мусобақа авж олиб кетганлиги тўғрисида ахборот бердилар. Шу муносабат билан Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорларининг аҳамияти ва бу қарорлар партия раҳбарлигининг бирлиги, давомийлиги ва коллективлигининг ленинча принципларини янада изчиллик билан амалга оширишга қаратилган қарорлар эканлиги уқтириб ўтилди.

Учрашув вақтида сиёсий, идеологик, иқтисодий ва бошқа соҳаларда КПСС билан Германия Бирлашган социалистик партияси, СССР билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги қардошлик муносабатларини ва хамкорликни марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принципларига таяниб бундан буён ҳам изчиллик билан ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга маҳкам бел боғланганлиги уқтириб ўтилди.

Томонлар СССР билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантиришда анча муваффақиятлар борлигини қайд қилиб, бундан буён ҳам ишлаб чиқаришни кооперативлаштириш ва ихтисослаштиришни чуқурлаштириш, узоқ муддатли барқарор иқтисодий алоқаларни кенгайтиришдан, шу жумладан йирик илмий-техникавий проблемаларни биргаликда ишлаб чиқишдан ҳар иккала томоннинг халқ хўжалик бўғинлари ўзаро манфаатдорлигини ошириш йўлидан боришга ўзларининг тайёр эканликларини изҳор қилдилар.

Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши XXIII ва XXIV сессияларининг қарорларига амал қилиб, бундан буён ҳам ўзларининг куч-ғайратларини социалистик иқтисодий интеграцияни амалга оширишга қаратаверадилар, чунки ҳозирги босқичда социалистик иқтисодий интеграция социалистик ҳамдўстлик жипслигини мустаҳкамлашнинг ва бу ҳамдўстлик иқтисодий қудратини оширишнинг энг муҳим йўлларидан бири бўлиб қолди.

Халқаро проблемалар муҳокама қилинаётганида Германия Демократик Республикасининг раҳбарлари айтдиларки, КПСС XXIV съездида қабул қилинган тинчлик программаси Германия Демократик Республикасида ёппасига маъқулланди ҳамда ҳар иккала мамлакатнинг муштарак мақсадлари ва манфаатларини ифодаловчи программа, деб ҳисобланмоқда. Бу программа Варшава Шартномасида қатнашувчи барча давлатлар амал қилаётган халқаро сиёсат принципларига мос бўлиб тушмоқда.

Томонлар ўзларининг қатъий фикрларини билдириб айтдиларки, Европа қитъасида кескинликни юмшатишга қаршилик қилаётганлар, аввало, АҚШнинг агрессив доиралари ва Германия Федератив Республикасидаги реваншчи кучлар активлашаётганлигига қарамай, Европада тинчликни мустаҳкамламоқ учун реал шарт-шароит мавжуд.

Учрашув қатнашчилари Европада хавфсизликни мустаҳкамлашга ва тинч ҳамкорликни ривожлантиришга доир амалий тадбирларни белгилаб бериши лозим бўлган Умумевропа кенгашини тезроқ чақирмоқ учун барча зарур чораларни кўришга ўз мамлакатларининг тайёр эканликларини таъкидладилар.

Томонлар СССР билан Германия Федератив Республикаси ўртасида, Польша Халқ Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасида шартномалар тузилганлиги Европадаги мавжуд реалликларни эътироф қилиш ва куч қўлланишдан ёки куч билан таҳдид солишдан воз кечиш асосида вазиятни соғломлаштириш йўлида қўйилган муҳим қадам бўлганлигини қайд қилиб ўтдилар. Улар мана шу шартномалар ратификация қилинганида Европа давлатлари ўртасидаги муносабатларга хайрли таъсир ўтказган бўлур эди, деб ҳисоблайдилар.

Европа тинчлиги ва халқаро ҳамкорликнинг муҳим проблемаларини хал этишда Германия Демократик Республикасининг тенг ҳуқуқли бўлиб қатнашуви муҳим эканлиги учрашувда уқтириб ўтилди. Шу муносабат билан Германия Демократик Республикаси ҳамда у билан нормал муносабатда бўлмаган мамлакатлар ўртасида халқаро ҳуқуқ нормаларига мувофиқ ана шундай муносабатлар ўрнатиш алоҳида актуал аҳамият касб этмоқда. Шундай муносабатлар ўрнатилиши Европада ва жаҳонда кескинликни юмшатиш ишини анча олдинга силжитган бўлур эди.

[Давоми иккинчи бетда].

ЮКСАК ИШОНЧ

Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида меҳнаткашларнинг активлиги ғоят ўсган бир вазиятда Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар кўрсатиш юзасидан сайлов олди йиғилишлари давом этмоқда.

Тошкентда меҳнаткашлар коллективларининг сайлов олди йиғилишларида 11-Қизил шарқ сайлов округидан — экскаватор заводининг синовчиси **Владимир Васильевич Корниенко**, 27- Университет сайлов округидан В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг студенти **Зайниддин Тожиев**, 43-Гвардия сайлов округидан «Главташкентстрой» бошлиғи **Валентин Николаевич Маркин**, 15-Биринчи май сайлов округидан — Тошкент аэропорти «ИЛ-18» ҳаво кемасининг командири **Юсуф Содиқов**, 49-Подмосковье сайлов округидан — Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитети раисининг ўринбосари **Левон Николаевич Мелкумов**, 38-Жуковский сайлов округидан — В. П. Чкалов номли Тошкент авиация заводининг директори **Виктор Николаевич Сивец**, 51-Строитель сайлов округидан — Чилонзор район партия комитетининг биринчи секретари **Обид Соқиев** республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилдилар.

Қорақалпоғистонда меҳнаткашлар коллективларининг йиғилишларида 457-Чимбой қишлоқ сайлов округидан—Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Давлет Ешимбетов**, 450-Уллубоғ сайлов округидан — Ўзбекистон ССР маҳаллий саноат министри **Абдулла Султонхўжаев** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилдилар.

Самарқанд область меҳнаткашлари коллективларининг сайлов олди йиғилишларида 304-Ленин сайлов округидан — Хатирчи район партия комитетининг биринчи секретари **Урок Жамолов**, 301-Энгельс сайлов округидан — Ўзбекистон ССР молия министри **Вали Муродхўжаев**, 292-Чархин сайлов округидан — Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли 15-Қурилиш трестининг бошқарувчиси **Эркин Файзуллаевич Ҳидоятхонов**, 299-Ургут сайлов округидан — Ургут район партия комитетининг биринчи секретари **Садриддин Назруллаев**, 281-Зиёвиддин сайлов округидан — Нарпай районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси **Шамси Назаров**, 252-Сиёб сайлов округидан — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти **Иброҳим Мўминов** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилдилар.

Бухоро области меҳнаткашлари коллективларининг сайлов-олди йиғилишларида Бухоро шаҳар 154-Оржоникидзе сайлов округидан «ВЛКСМ 20 йиллиги» тикувчилик фабрикасининг мотористи **Ҳабиба Исмоиловна Содиқова**, 156-Галаосиё сайлов округидан — Бухоро область партия комитетининг иккинчи секретари **Владимир Николаевич Петров**, 159-Ғиждувон сайлов округидан Ўзбекистон ССР ички ишлар министри **Ҳайдар Ҳолиқович Яҳёев**, 168-Олот сайлов округидан — Ўзбекистон ССР геология министри **Ҳабибулла Тўлаганович Тўлаганов**, 171-Навоий саноат сайлов округидан ёзувчи **Сергей Петрович Бородин**, 174-Зарафшон сайлов округидан — Навоий кон комбинатининг директори **Зараб Петросович Зарапетян**, 184-Шофиркон сайлов округидан — Шофиркон район партия комитетининг биринчи секретари **Жўрақул Орипов** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилдилар.

Қашқадарё областидаги меҳнаткашлар коллективлари 190-Киров сайлов округидан — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия комиссияси раиси **Жўра Хўжаев**ни, 198-Ертепа сайлов округидан — Қарши районидаги Энгельс номли колхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи **Зинат Тошева**ни, 202-Китоб сайлов округидан — Китоб районидаги К. Маркс номли колхоз механик-ҳайдовчиси **Ҳикоят Баратовна Раҳмонова**ни, 215-Яккабоғ сайлов округидан — Қашқадарё область партия комитетининг иккинчи секретари **Георгий Георгиевич Светленко**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар. (ЎзТАГ).

ТАШАББУС ВА АКТИВЛИК

Партия ташкилоти секретари минбари

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи хўжалик вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш ҳар бир коммунистнинг шахсий ташаббус кўрсатиб, юксак масъулият ҳис этган ҳолда ишлашини, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш намунасини кўрсатишини тақозо қилади.

КПСС XXIV съезди қарорлари партия ташкилотлари, коммунистлар олдига жанговар вазифалар қўйди.

«Меҳнатда ҳам, ижтимоий ҳаётда ҳам, ўқишда ҳам, турмушда ҳам — ҳамма вақт ва ҳамма жойда коммунист коммунистлигича қолиши, бизнинг ленинчи партиямизнинг аъзоси деган юксак номга муносиб бўлиши зарур», — деб таъкидлади КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев КПСС XXIV съездида қилган ҳисобот докладида.

Ўз сафларида 236 коммунистни бирлаштирган совхоз партия ташкилоти сўнгги йилларда ташкилий ва сиёсий ишлар таъсирчанлигини кўтариш, хўжаликка партия раҳбарлигини мустаҳкамлаш, коммунистлар масъулияти, активлиги ва ташаббускорлигини ошириш, кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишда бир мунча ишларни амалга оширмоқда.

Хўжалигимизнинг етакчи тармоғи — пахтачилик. Лекин чорвачилик, ғалла, сабзавот, полиз маҳсулотлари етиштиришни ривожлантиришга ҳам талаб йил сайин ошиб бормоқда.

Шунга кўра, ишлаб чиқаришни фан ютуқлари асосида ташкил этиш, механизациялаш, меҳнат унумдорлигининг оширилишига эришиш, иқтисодий тежамкорликни таъмин этиш катта аҳамиятга эгадир.

Кадрлар — партиянинг олтин фонди, ишнинг муваффақияти кўп жиҳатдан уларнинг сиёсий ва назарий етуклигига, ишчанлик, ташкилотчилик қобилиятига боғлиқдир.

Бошланғич партия ташкилоти ишлаб чиқаришнинг ҳамма тармоқларига раҳбарликни коммунистлар ҳисобига мустаҳкамлаш, партия аъзоларининг активлиги, шахсий ташаббусини ошириш, шу асосда коллектив олдида турган хўжалик ҳамда сиёсий вазифаларни муваффақиятли бажаришга меҳнат аҳлини сафарбар этишга алоҳида эътибор бермоқда. Бу ишда бўлим ва фермалардаги 13 та цех партия ташкилоти ва 23 та партия группасининг қилаётган ишлари айниқса диққатга сазовордир.

Пахтачиликни комплекс механизациялаш партия ташкилоти диққат марказида турибди. 1970 йилда 7417 тонна, яъни ялпи ҳосилнинг 60 проценти машиналарда териб олинди. Мавсумда ишлаган 62 пахта териш машинасининг ҳар бирига 120 тоннадан пахта тўғри келди. Бу ўринда коммунист-механик ҳайдовчиларнинг хизматлари айниқса катта бўлди.

Совхоз ўтган хўжалик йилини 1 миллион 700 минг сўм соф фойда билан якунлади. Совхоз ишчиларига 700 минг сўмдан ортиқ устама ҳақ ва мукофот берилди.

Коммунист механизатор, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Светлана Продан «Ўзбекистон» агрегати билан 300 тонна, ёш коммунист Бекмурод Зайниев эса 530 тонна пахта терди.

Совхоз коллективи ўтган беш йилликда пахта етиштириш ва давлатга сотиш планини 119 процент бажарди. Пландаги 42 минг 200 тонна ўрнига 50 минг 207 тонна пахта ҳосили етиштирилди. Шунингдек, чорва, сабзавот, пилла маҳсулотлари беш йиллик планлари ҳам ортиғи билан адо этилди.

Бу йил тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йили совхоз партия ташкилоти, коллективи учун янада масъулиятли йил ҳисобланади. Совхозимиз бўйича 14 минг тонна пахта, 650 тонна дон, 400 тонна сабзавот, 600 тонна полиз, 130 тонна гўшт, 480 тонна сут, 166 минг дона тухум, 2 тонна жун, 5 тонна пилла етказиб бериш ҳақида юксак мажбурият қабул қилганмиз.

Хўжаликдаги мавжуд 4300 гектар майдонга экилган чигит қийғос униб чиқди. Ҳозир ғўза парвариши қизғин тус олиб кетди. Коммунист Бекмурод Зайниев бошлиқ бригада коллективи экишни биринчи бўлиб сифатли тугаллади. Бригада аъзолари бу йил ҳосилдорликни гектарига 50 центнерга етказиш ҳақида сўз беришган. Ёш коммунист Қаюм Муродов раҳбарлик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси эса ингичка толали пахта ҳосилдорлигини 40 центнерга етказиш учун фидокорона меҳнат қилмоқда.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директиваларида таъкидланадики, **Ўзбекистон бундан кейин ҳам Совет Иттифоқининг асосий пахта базаси бўлиб қолади, Мирзачўл, Қарши, Сурхон—Шеробод чўлларини ўзлаштириш ҳисобига совет пахтачилигини тараққий эттириш жадал суръатлар билан олиб борилади.**

Съезд қарорлари совхозимиздаги ҳар бир меҳнат аҳли, ҳар бир коммунист томонидан чуқур ўрганилиб, улар қалбидан мустаҳкам ўрин олмоқда.

Шубҳа йўқки, совхоз бошланғич партия ташкилоти бундан кейин ҳам хўжалик топшириқларини муваффақиятли ҳал этишда коммунистлар, омма кучига таяниб иш тутаверади, ҳар бир коммунистнинг шахсий активлиги, ташаббускорлигини оширишга эришади, КПСС XXIV съезди қарорлари ишимизнинг жанговар программаси бўлиб хизмат қилади.

Э. АВЛИЁҚУЛОВ,
Гагарин районидаги «Янгиобод» совхози партия комитетининг секретари.

ЮКСАЛИШ

МЕҲНАТ ГВАРДИЯЧИЛАРИ

Баланд бўйли, кенг яғринли, юзлари офтобда қорайган Абдухолиқ тонг саҳарда кўклам қуёши яшнатиб юборган пайкал чеккасида турарди. У тим қора кўзларини салгина қисиб, ғўза тубидаги баргларни кўздан кечиряпти. Ҳали ўз қаддини ростлаб ололмаган бу ниҳоллар гектар бошига ҳисоблаганда қанча экан? Эҳтимол, камида юз мингта бўлса керак!

Буни Юсупов жуда яхши билади, ҳатто электрон-ҳисоблаш машинаси билан текшириб кўрганингизда ҳам унинг ҳисобдан адашмаганлигига ишонч ҳосил қилишингиз мумкин. Зотан, сеялка учун экиш нормасини шахсан ўзи белгилаган, ерга чигитни эса звенонинг энг тажрибали тракторчилари Холос Кенгашев ва Келдибой Бўроновлар қадаб кетишган: улар ҳеч хато қилишмайди! Ўсимликнинг бундай миқдорда бўлиши бутун майдоннинг ҳар гектаридан камида 32 центнердан ҳосил олиш имкониятини беради.

— Абдухолиқ, ғўзалар билан тиллашяпсизми дейман?

Юсупов ўгирилиб, Кенгашев ва Бўронов билан юзма-юз келди. Хохолаб кулиб, жавоб берди:

— Ҳа- ҳа, тиллашяпман!

— Бўлмаса, у сизга нималар дейди?

Абдухолиқ яна қаттиқроқ қаҳ-қаҳ уриб кулди. Сўнгра юзида жиддийлик пайдо бўлиб, осойишта деди:

— Озуқа бер, сув бер, дейди. Партия съезди деҳқонларни бундан буён ҳам ҳормай-толмай меҳнат қилишга даъват этди. Бу чақириққа жавобан беш йилликнинг биринчи йилида юксак мажбуриятлар олдик. Модомики, мажбурият олган эканмиз, ишни кейинга қолдириш уят бўлади. Шундай эмасми? Экинларни навбатдаги культивация қилиш билан айни бир пайтда озиқлантиришга тайёрланиш керак. Эртага эрталабдан ишга тушамиз.

Таниш манзил! Абдухолиқ ўз звеноси ва машиналари билан эрта кўкламда пайкалларга чиқади ва то кеч кузгача, пахтанинг сўнгги толаси йиғиб-териб олинмаганга қадар ундан чиқиб кетмайди, шундан кейин эса келгуси йил ҳосилига замин ҳозирлаш мақсадида шудгорлаш ва суғориш бошланади.

Ишлар йил сайин шундай айлана беради. Буларнинг ҳаммаси тантиқ кимсаларга зерикарли, ҳатто даҳмаза бўлиб туюлиши мумкин. Аммо Юсупов бундай кишига унинг ғоят янглишаётганлигини шошмасдан, лўнда ва яққол қилиб тушунтириб беради. Абдухолиқ бармоқларини бир-бир букиб, шундай дейди: пайкал ҳам бамисоли ўша цехнинг ўзи, фақат деворлари ва томи йўқ холос, унда ҳам ўша улкан вазифалар — Ватанга мумкин қадар кўпроқ маҳсулот етказиб бериш вазифалари ҳал этилади; дала — чинакам лаборатория ва, модомики, сен ўз меҳнатингга муқаддас бурч деб қарамасанг, бунинг устига истеъдодга эга бўлмасанг, ишинг чинакам ижодкорликка айланиши амри маҳол.

Юсупов пахта майдонида 13 йилдан бери звено бошлиғи бўлиб меҳнат қилади. Пахтачилик билан эса болалигидан шуғулланиб келади. Кўсакни таниши биланоқ ғўза унинг деҳқончилик таржиман ҳолидан мустаҳкам ўрин олди. Дастлабки чоғларида оддий колхозчи, кейин тракторчи, сўнгра кенг профилли механизатор бўлиб ишлади, бундан бир неча йил муқаддам унинг моҳир қўлига тракторгина эмас, шу билан бирга комбайн ҳам итоат қиладиган бўлиб қолди. Бунга яна шуни ҳам қўшиб айтиш кераккй, Абдухолиқ ишлаб тургани ҳолда бошланғич мактабда, сўнгра ўрта мактабда қунт билан ўқиди. Билим унинг ақлини бойитди, тажриба эса маҳоратига маҳорат қўшди.

Юсупов — коммунист. Бу эса ҳамиша ва ҳамма ишда олдинда бориш, бошқаларга ибрат кўрсатиш, ўз кетингдан эргаштириб бориш демакдир. Гектар бошига ҳар йили муқим 30 центнердан ҳосил олиш — унинг учун бу эндиликда шундай юксалиш, юксалиш бўлганда ҳам мутлақо эришиш мумкин бўлган бир марра бўлиб қолди.

Бундан ўн йил муқаддам эса Абдухолиқ бундай ҳосил олиши мумкинлигига ўзи ҳам ишонмаган эди. Қиш кунларидан бирида, пахтакорлар чойхонада ўтиришиб чойхўрлик қилар эканлар, пахта ҳосили тўғрисида гап кетди. Юсупов ўша вақтга келиб ҳосилдорликни гектар бошига яхлит 20 центнерга етказган ва совхоз байроғини ўз қўлида қаттиқ ушлаб турар эди. У қўлга киритган муваффақияти билан фахрланиб турган бир вақтда қўшниси, кекса ва ҳурматли оқсоқол Бозорбой ака ўрнидан даст туриб виқорли овоз билан «Бу чегара бўлолмайди, пахтадан бундан ҳам юқори ҳосил олиш мумкин», деди.

Абдухолиқ, табиатан тажангроқ бўлганлигидан, бу сўзларни эшитиб, қизишиб кетди.

— Сира бунчдай бўлиши мумкин эмас, — баланд овоз билан деди у, — ҳосилни янги ерлар очиш ҳисобидангина кўпайтириш мумкин. Бизнинг совхозимизда эса бундай имконият йўқ. Ер ўсмайди-ку, ахир!

— Ер ўсади, ўсганда ҳам шундай ўсадики, буни ўзинг кўрасан, — деди осойишта бошини қимирлатиб кекса Бозорбой ака.

Йиллар бирин-кетин ўтаверди. Алмашлаб экиш жорий этилиши ва беда экинлари яшил пойдеворга асос қилиб олинганлиги катта ғалаба қозонди. Бу эса тупроқнинг ҳосилдорлигини ошириш, унинг структурасини яхшилаш, ўсимликни вилт касаллигидан халос этиш имконини берди. Эгат ораларини 90 сантиметрдан қилиб кенг қаторлаб экиш жорий этилиши катта янгилик бўлди. Бу эса ернинг қуёшда яхши қизиб олишига имкон беради, ўсимликнинг ривожланиши учун қулай шарт-шароитлар, механизаторларга эса ишлаш учун қулайлик туғдиради. Алмашлаб экиш ва экишнинг янги методлари билан бир қаторда минерал ўғитлардан фойдаланиш ҳам мустаҳкам ўрин олди. Суғориш ҳам тамомила қайта ташкил этилди: ерлар қатъий илмий асосда суғориляпти, ҳашаротларга ва зараркунандаларга қарши кураш бутунлай янгича усулда олиб борилапти, гербицидлар зарарли бегона ўтларни тупроқнинг ўзида қириб ташлаяпти.

Мана қилинган ишларнинг самараси. Ғўза билан банд бўлган майдонлар бирмунча қисқариб кетганлигига қарамай, пахтанинг ялпи ҳосилдорлиги ва уни давлатга сотиш икки баравар ортди. Пахта ҳосилдорлиги кескин ошганлиги сабабли Юсупов ҳам ер ҳақиқатан ўсар экан, деган хулосага қатъиян келди. Албатта у, том маънода эмас, балки ҳосилнинг кўпайиши ҳисобидан ўсади.

Шунга қарамай, Абдухолиқ бошчилигидаги звенонинг асосий муваффақияти шундаки, унинг кишилари астойдил меҳнат қилишяпти. Звено аъзолари ҳам худди унинг ўзи каби ижодий, шу билан бирга мардона меҳнат қилаётирлар.

Кўклам кунларидан бирида ғўза ўсимлиги 5—6 тадан барг чиқарганида қаттиқ дўл ёғди. Экинлар ҳалок бўлди. Бу воқеа кечга яқин рўй берди. Холос Кенгашев звено участкасига биринчи бўлиб келганида эзилиб кетган тол тўнгагига ўтириб, йиғлаб олди.

— Нима қилиш керак, Абдухолиқ? — звено бошлиғи пайкалда пайдо бўлганида шу биргина саволни устма-уст такрорларди.

Юсупов пайкални ўйчан ҳолда, эътибор билан кузатиб чиққач, звенони тўплади.

— Қайтадан экамиз, — қатъият билан деди Абдухолиқ. — Аммо бу ишни бир неча соатда тамомлашимиз керак.

Звено ўша куни кечқурун ва бутун кечаси билан прожектор ёруғида, пайкалда ҳормай-толмай ишлади. Чигит эрталабгача батамом экиб, бўлинди, бир неча кундан кейин эса янги ниҳоллар жуда яхши униб чиқди.

Ўтган йили эса ғўза ниҳоллари жуда секинлик билан ўсди. Улар жуда паст ҳамда нимжон бўлиб, ердан сира кўтарила олмади. Совуқ узоқ чўзилиб кетганлиги ниҳолларнинг ўсишига ҳалал берди. Қуёш ҳам тупроқни яхши қиздириб бера олмади. Нима қилиш керак? Звено аъзоларининг ҳаммасини ана шу савол ташвишлантириб қўйди. Ҳаммалари тўпланишиб маслаҳатлашишди ва тупроқни «қиздириш» учун нима қилиш кераклиги тўғрисида бир фикрга келишди: қўшимча равишда бир-икки марта культивация ўтказиш, яъни эгат ораларини очиш керак эди. Ана шундай қилишди. Ёш тракторчилардан Турдиҳол Алишева, Волта Оспановалар бир неча соат мобайнида дам олмай ишлашди ва берилган топшириқни шараф билан бажаришди. Натижа кутилганидан ҳам яхши бўлиб чиқди. Ниҳоллар тез жонланиб ўса бошлади.

Ҳар қандай тасодифда, — бундай тасодифлар эса озмунча рўй бермайди, — тўғри йўл топа билиш керак. Абдухолиқ ҳамиша бундай йўлни топади.

Ана шунинг учун ҳам бугун Абдухолиқнинг нигоҳи тийран ва сергак эканлиги тамомила равшандир. У ўз пайкалларини меҳр билан кўздан кечиряпти, ва шу билан бирга, Холос Кенгашев ва Келдибой Бўронов тўғри айтганларидек, ғўза билан «тиллашяпти», унга шу кунларда нима зарур эканлигини, яқин вақтлар ичида нима кераклигини билишни истаяпти.

Я. МАКАРЕНКО.

(«Правда»нинг махсус мухбири). Ўзбекистон ССР, «Малик» совхози. «Правда»нинг 1971 йил 18 май сонидан.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

ЭРТАНГИ САБЗАВОТ

АРТЕМ. (Приморье ўлкаси). Приморьенинг колхоз ва совхозлари эртанги сабзавот экишни қизитиб юбордилар. Маҳаллий шароитга мослаштирилган кўчат ўтқазувчи механизациялаштирилган машиналар далага чиқарилди. Ўтган йилдагига қараганда буларнинг сони икки баравар кўпайтирилди. Ҳар бир агрегат қўлда ўтқазилганга қараганда меҳнат харажатини 6-7 марта камайтиради.

11 минг гектардан ортиқ ерга ўтқазилган сабзавот экинлари янги усул билан, яъни эгатлар олинган ҳолда ўстирилади. Бунда унинг оралиғини механизация ёрдамида парвариш қилиш имконияти яратилади.

ИЛҒОРЛАР КПСС САФИГА

ЛЕНИНГРАД. Комсомол аъзосининг ҳар бири беш йиллик мобайнида ўзининг ишчи участкасида кам деганда уч аралаш касбни эгаллайди. «Первомайская заря» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ёш ишчилари Бутуниттифоқ комсомол йиғилишида шунга аҳд қилишди. Йиғилиш қатнашчилари КПСС XXIV съезди қарорлари асосида комсомол ташкилотларининг ишини такомиллаштириш тўғрисида, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришда ёшларнинг вазифалари ҳақида суҳбатлашиб олдилар.

Бутуниттифоқ комсомол йиғилиши бўлиб ўтган кунларда Ленин комсомоли сафига икки минг 357 ёш қабул қилинди, 20 дан ортиқ комсомол аъзоси эса партия сафига қабул этилди.

ЁШЛАР ТАШАББУСИ

НОВОКУЗНЕЦК. Ёшларнинг қўли билан шаҳарда янги гигант — Запсиб бунёд этилмоқда. Бутуниттифоқ комсомол қурилиши бўлган бу ерда ҳозирнинг ўзидаёқ қудратли домна печлари, конвертерлар, прокат станлари ишлаб турибди. Тўққизинчи беш йилликда янада кўп ишлар бажарилиши керак. Шу йилнинг ўзидаёқ зарбдор қурилиш деб эълон қилинган майда навли прокат стани, пўлат ангидрид цехи, олтинчи кокс батареяси каби объектлар фойдаланишга топширилади.

Қурилишда элликдан ортиқ комсомол ташкилоти саноат корпусларини графикдан олдин топширишга сўз бериб, ҳар бир ишчи ўрнида меҳнатни илмий асосда ташкил этишни жорий этишга ҳаракат қилмоқдалар.

ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИНИНГ СЕМИНАРИ

Шу йил 13-16 майда «Правда Востока» ва «Совет Ўзбекистони» газеталари область мухбирларининг семинари бўлиб ўтди.

Унда КПСС XXIV съезди қарорларидан келиб чиқадиган актуал проблемалар, партия турмуши, идеология ишлари, саноат, қишлоқ хўжалиги, капитал қурилиш ва маданият масалалари газеталар саҳифаларида қандай ёритилаётгани муҳокама қилинди.

Семинарда КПСС XXIV съезди қарорлари асосида журналистларнинг масъулияти янада ошганлиги ва ҳаёт улардан маҳоратни тинимсиз оширишни тақозо қилаётгани ҳақида гап борди, журналистлар ўзаро тажриба алмашдилар.

Журналистлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири В. А. Архангельский, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалиги бўлими мудири Т. Г. Зинин, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қурилиш ва шаҳар хўжалиги бўлими мудири М. С. Саидов, республика Госплани раиси ўринбосари Ш. О. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлик комитети коллегиясининг аъзоси И. С. Николаев, кибернетика институти ва ҳисоблаш марказининг директори В. Қ. Қобулов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг лектори Ев. М. Блок ва бошқа ўртоқларнинг докладини эшитишди.

«Правда Востока» ва «Совет Ўзбекистони» журналистлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги республика партия активи мактабининг навбатдаги машғулотида иштирок этиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносовнинг «КПСС XXIV съезди партияни ривожлантириш ва партия ички ҳаётидаги баъзи масалалар тўғрисида» деган мавзудаги лекциясини тингладилар.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

Журналнинг 4—5-қўшма сони босмадан чиқди. Журналдан КПСС XXIV съезди материаллари ўрин олган. Унда КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездига ҳисобот доклади — Марказий Комитет Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қилган доклади ва якунловчи сўзи, КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот доклади юзасидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездининг қарори эълон қилинган. Шунингдек, СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари — СССР Министрлар Совети Раиси ўртоқ А. Н. Косигиннинг доклади ва якунловчи нутқи, ўртоқ Л. И. Брежневнинг съезд ёпилиши вақтида сўзлаган нутқи, КПСС Марказий Комитети ҳисобот доклади юзасидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездининг резолюцияси ҳамда КПСС Уставига қисман ўзгартишлар киритиш тўғрисида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездининг қарори, КПСС Марказий Комитетининг «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директивалари» лойиҳаси юзасидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездининг қарори босилган.

Журналда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971 — 1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директивалари, «Ҳинди-Хитой халқларига озодлик ва тинчлик берилсин» деган КПСС XXIV съездининг мурожаати ҳамда «Яқин Шарқда адолатли ва мустаҳкам тинчлик бўлсин!» деган КПСС XXIV съездининг баёноти. КПСС XXIV съезди материалларига оид лекциялар, докладлар ва суҳбатларнинг намунавий тематикаси берилган.

Олмалиқдаги руҳ заводи республикамиздаги энг кенжа корхоналардан. Завод бир йил ичида қурилиб ишга туширилган эди. Ҳозир буюртмачилар заводдан маҳсулот олишяпти. Юқоридаги суратда шу заводнинг операторлари В. Солодовников, Н. Дудниченко, Б. Тарасов, В. Жарковлар. Ўртада электролиз цехининг пешқадам ишчиси Н. Стукин. Пастдаги суратда эса олтингугурт кислотаси цехининг слесари Нина Гусева иш устида. **И. Глауберзон фотолари.**

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Учрашув қатнашчилари Ғарбий Берлинга доир тўрт томон ўртасида бўлаётган музокараларнинг бориши тўғрисида ўз мулоҳазаларини изҳор қилдилар. Улар бу масала устида битимга келиш музокараларда қатнашаётган ҳамма томонларнинг манфаатига мос бўлиб тушган бўлур эди ва шу районда низолар ва можаролар учун замин қолдирмаган бўлур эди, деб ўз фикрларини якдиллик билан билдирдилар.

Чехословакия Социалистик Республикаси ва Германия Федератив Республикаси вакиллари ўртасидаги учрашувларни СССР билан Германия Демократик Республикаси Европа ҳаётидаги ижобий воқеа деб қабул қилдилар, чунки Мюнхен битимини аввал бошданоқ ҳақиқий эмас, деб эътироф қилиш масаласи мана шу учрашувлар кун тартибида турибди.

Томонлар шу фикрни айтдиларки, Европанинг шарқи билан ғарби ўртасидаги муносабатларни мураккаблаштирувчи проблемалар дастлабки шартлар қўйилмасдан, айрим масалаларни бир-бирига сунъий равишда боғлаб қўймасдан параллель равишда ва ҳамма жиҳатларда айни бир вақтда ҳал қилинмоғи керак.

Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси ҳар иккала мамлакат манфаатларини кўзлаб, тинчлик, демократия ва социализм кучларини мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб ўзларининг ташқи сиёсатдаги ҳаракатларини бундан буён ҳам келишиб, бир-бирига маҳкам боғлаб координация қилаверадилар.

СССР ва Германия Демократик Республикаси раҳбар арбобларининг учрашуви дўстлик, самимийлик, ўзаро тўла ишонч ва қардошларча ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ва Совет ҳукумати 18 майда Катта Кремль Саройида Германия Демократик Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси шарафига зиёфат бердилар. Зиёфат вақтида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Хонеккер дўстона қадаҳ кўтаришди.

* * *

Э. Хонеккер, В. Штоф, К. Хагер ва Х. Зиндерман ўртоқлар 18 майда ватанига жўнаб кетди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев ва бошқалар немис ўртоқларни Внуково аэродромида кузатиб қўйишди.

ЁШ ЛЕНИНЧИЛАР БАЙРАМИ

19 май куни Тошкентнинг бош майдонидаги Ильич ҳайкали супачаси атрофи Ўзбекистоннинг ҳамма томонларидан келтирилган турфа хил гуллар билан тўлиб кетди. Бу гулларни болалар ўзларининг қувончли байрами — В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ пионер ташкилоти туғилган куни муносабати билан қўйишди. Традицион тантанали линейкада Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғофуржонов болаларни байрам билан табриклади.

Ёш ленинчилар пионерларнинг «Доим тайёр» шиори остида ўтказилаётган Бутуниттифоқ марши биринчи йилида меҳнатда ва ўқишда, пионер ташкилотининг ярим асрлик юбилейига тайёргарликда эришган шонли ишлари тўғрисида рапорт бердилар.

Тантанали линейкадан кейин пионерларнинг паради бўлди. Парадни Тошкентда бошланган пионер вожатийлар республика слёти қатнашчилари бошлаб беришди. Парадда ёш ленинчилардан ўн беш минг киши қатнашди.

Тантаналарда партия ва комсомол ветеранлари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари иштирок этдилар. Москва ва Ленинград, Украина ва Белоруссия, Грузия, Тожикистон, Арманистон, Қирғизистон, Литва, Туркманистон пионер ташкилотларининг вакиллари болаларни табрикладилар. (ЎзТАГ).

МУСОБАҚАЛАР, БЕЛЛАШУВЛАР

ВОЛЕЙБОЛ

Спартакиада программасига киритилган спортнинг бу турида ҳам ҳал қилувчи ўринлар учун кураш бошланди. Аёллар командасида ҳам, эркаклар командасида ҳам биринчи ўринга Тошкент-1 командаси волейболчилари даъвогарлик қилишяпти. Қолган уч фахрли ўрин учун эркаклар ўртасида Тошкент-2, Тошкент области ҳамда Самарқанд командалари курашсалар, хотин-қизлар беллашувида Тошкент области, Тошкент-2 ва Фарғона командалари спортчилари куч синашадилар. Бу мусобақада қашқадарёлик йигит ва қизлар 13-ўриндан жой олишди.

ҚЎЛ ТЎПИ

Йигитлар ўртасида ўтказилган гандбол ўйинларидан кейин Чирчиқда хотин-қизлар мусобақаси бошланди. Дастлабки учрашувлар қуйидагича тугади: Бухоро—Хоразм 9:6, Наманган — ҚҚАССР 20:16, Самарқанд — Тошкент-2 10:21.

ҚИЛИЧБОЗЛИК

Спортнинг мазкур туридан шахсий биринчиликда хозирча тошкентлик спорт мастери В. Феофанов олдинда бормоқда. Қиличбозликнинг икки тури бўйича ўтказилган мусобақалардан кейин Тошкентнинг 1- ва 2-командалари 26 ҳамда 24 очко билан пешқадам бўлиб олишди. 20 очколи Тошкент, Самарқанд ва Наманган областлари командалари 3- 5-ўринларни эгаллашди.

ФУТБОЛ

НИҲОЯТ ИККИНЧИ ҒАЛАБА

Мамлакат чемпионатининг навбатдаги тур ўйинлари: ЦСКА — «Шахтёр» 1:0, «Нефтчи» — «Спартак» 5:3, «Арарат» — «Динамо» (Мн) 1:1, «Динамо» (К) — «Зенит» 1:0, «Динамо» (Тб) — «Пахтакор» 0:1 ҳисобида тугади. Москвалик динамочилар билан карпатчилар ҳамда торпедочилар билан «Заря» командалари учрашувида ҳисоб очилмади. «Пахтакор» командасининг ўйинчиси В. Кузьмин Тбилиси шаҳрида рақиб дарвозасига киритган ягона тўп командамизни хавфли зочадан олиб чиқди.

КПСС XXIV съезди қарорлари — оммага

ФАН ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари ва съезд материалларини фидокор совет кишилари, республикамиз меҳнат аҳли ва олимларимиз зўр иштиёқ туйғулари билан кутиб олдилар. Директива ҳа[illegible]лат аҳамиятига эга бўлган, Коммунизм қурилишининг улкан режаларидир. Бунда мамлакатимиз кардош халқларининг келажакдаги орзу-умидлари, коммунизм моддий-техника базасини ғайрат билан яратаётган совет халқининг туб манфаатлари ўзининг ёрқин ифодасини топган.

Съезд қарорлари илмий тадқиқот институтлари ходимларини ҳам фан-техника, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, экономика ва маданиятимиз масалаларига доир бир қатор проблемаларни ҳал қилишга даъват этмоқда. Шу муносабат билан редакциямиз ходимлари яқинда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Иқтисод институтида бўлиб, юмалоқ стол атрофида олимлар билан суҳбатлашдилар. Суҳбатда иқтисодчи олимлар КПСС XXIV съездида баён этилган бир қанча муҳим масалалар бўйича махсус мухбирларимизнинг берган саволларига ўзларининг таклиф ва мулоҳазалари билан жавоб беришди. Қуйида биз ана шу савол ва жавоблар тафсилотларини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

СоюзНИХИнинг Сурхондарё областидаги қишлоқ хўжалик тажриба станцияси ходимлари ингичка толали пахта навларини етиштиришда қувончли натижаларга эришаётирлар. Суратда: (чапдан ўнгга) мазкур станциянинг катта лаборанти Г. Павлова, катта илмий ходим Л. Гушина, лаборантлардан М. Шерматова ва О. Мельниковалар ингичка толали янги пахта навини лаборатория анализидан ўтказишмоқда. И. Душкин фотоси (ЎзТАГ).

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИ МАСАЛАСИ

О. Б. ЖАМОЛОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Иқтисод институтининг директори, Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, иқтисод фанлари доктори

— Онер Бойимбетович, иқтисодий фанларнинг самарадорлигини ва интенсивлигини ошириш учун қандай проблемалар бор, уни амалга ошириш учун қандай имкониятлар мавжуд?

— Мамлакатимиз халқ хўжалигини ривожлантиришнинг тўққизинчи беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директиваларида социалистик жамият бойликларини кўпайтириш, коммунизм моддий-техника базасини яратишда, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш катта вазифалар қўйилган.

Институтимиз олимлари партия иқтисодий сиёсатидан келиб чиқиб, коммунистик қурилиш билан боғлиқ бўлган бир қатор проблемалар бўйича катта ишлар қилишмоқда. Мамлакатимизда иқтисодий ислоҳот муносабати билан ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш проблемаси, хўжалик ҳисоби, иқтисодий [illegible] техника проблемаси, математик методларни илмий текшириш институтига жорий қилиш бўйича бир қатор проблемалар ижобий ҳал қилинди. Ўтган беш йил мобайнида институтимизда 430 илмий иш, 19 йирик монография нашр этилди.

Съезд материалларида янги фан-техника суръатларини ривожлантириш учун янги иқтисодий илмий тадқиқот ишлари олиб бориш, бу соҳада янги методларни амалга ошириш вазифаси қўйилган. «Иқтисодий фан соҳасида, — дейилади Директиваларда, — бутун диққат-эътибор объектив иқтисодий қонунлардан халқ хўжалигини планли равишда бошқариш практикасида фойдаланишнинг энг самарали формаларини фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ва ижтимоий ишлаб чиқаришнинг иқтисодий самарадорлигини ҳамда интенсивлигини ҳар томонлама ошириш проблемаларини... ишлаб чиқишга қаратилсин».

Иқтисодий қонунлардан халқ хўжалик практикасида самарали фойдаланиш ишлаб чиқариш кучлари ва ишлаб чиқариш муносабатларини ўзгартириш йўли билангина эмас, балки моддий ишлаб чиқаришда тақсимот ва киши эҳтиёжини ҳам алмаштириш йўли билан амалга ошириш зарур. Шундай экан, халқ хўжалигини планли ривожлантиришда иқтисодий қонунлардан практикада фойдаланиш масаласининг ўзига хос методологик асослари ҳам йўқ эмас.

Бу эса иқтисодий фан қонунларини ишлаб чиқариш самарадорлиги ва интенсивлигини оширишга қаратилган вазифаларни бажариш, халқ хўжалиги тармоқларини территориал равишда планлаштириш ва иқтисодий қонунларни қайта кўриб чиқиш ҳамда такомиллаштириш имкониятини бериши мумкин. Бу ўринда шуни алоҳида қайд этиш лозимки, территориал планлаштириш тажрибаси практикада ўзини яхши оқламаяпти.

Бу ўринда планлаштиришнинг янги системасини амалга оширишда иттифоқчи республика ва иқтисодий районларнинг ички ресурсларини тўла ҳисобга олиш, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш муҳим фактор бўлади, албатта. Тармоқлараро ва территориал планлаштириш проблемасини амалга ошириш учун биринчи галда унинг иқтисодий-назарий асоси ва туб моҳиятини чуқур ўрганиш ва бир қатор методологик ҳамда практик масалаларни ишлаб чиқиш талаб этилади. Бу эса ишлаб чиқариш ва планлаштиришни тўла марказлаштириш имкониятини бериши мумкин. Планлаштириш органларининг марказлаштирилиши эса социализмнинг асосий иқтисодий қонунига жуда мос бўлиб тушади.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, социализмнинг асосий иқтисодий талабларига амал қилиш ва уларнинг ҳал этилишида ягона давлат плани ижобий роль ўйнайди. Бу эса ушбу планни амалга ошириш давомида бир қанча қийинчиликлар ва диалектик қарама-қаршиликлар қонуний вужудга келиши ва уларни бартараф этиш орқали намоён бўлади.

Республика хўжалиги ва иқтисодий районлар тармоқларини ривожлантириш, уларнинг пропорция суръатлари тармоқлар бўйича меҳнат тақсимоти қонуниятларига мос бўлиб тушгандагина, оптимал ҳолга келиши мумкин.

Масалан, Ўзбекистонда пахта комплекси уни ишлаб чиқаришни ихтисослаштиришнинг асосий йўналиши ҳисобланади. Бироқ, районлар ишлаб чиқариши меҳнат тақсимоти қонуниятидан келиб чиқиб, ихтисослаштиришнинг чегарасиз бўлиши мумкин эмас. Районлар ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ўзининг оптимал даражасига эга бўлмоғи лозим. Бунда эса мамлакатнинг бутун ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш манфаатлари кўзда тутилади. Маҳаллий ресурсларнинг ҳамма турларидан комплекс фойдаланишда ва шу тариқа СССРда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда республикалар ва иқтисодий районларнинг фаол иштирок қилишини таъминлаш керак.

Ана шу муҳим халқ хўжалик вазифасини амалий ҳал этиш кўп жиҳатдан тармоқ бўйича планлаштиришни территориялар бўйича планлаштириш билан уйғунлаштириш проблемасининг илмий негизда ишлаб чиқилишига боғлиқдир.

ДАРОМАДНИНГ ЎСИШИ ВА ТУРМУШ ДАРАЖАСИ

Ф. РАСУЛОВ,
иқтисод фанлари кандидати

— Файзи Расулов, ишчилар билан деҳқонлар даромадларини тенглаштириш ва турмуш даражасини бир-бирига яқинлаштириш учун нималар қилиш керак. Бу ҳақда қандай фикрдасиз?

— Меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ошириш билан бирга, аҳоли турли социал табақаларининг турмуш даражасини бир-бирига яқинлаштириш — коммунизм қурилишининг энг муҳим проблемасидир. 1971—1975 йилги тўққизинчи беш йиллик планида кўрсатилганидек ходимларнинг кам ҳақ оладиган категорияларига тўланадиган ставкалар ва иш ҳақи окладлари биринчи навбатда оширилиши мўлжалланган. Бу эса даромадлари кам ва юқори даражадаги ходимлар ўртасида меҳнатга хак тўлашдаги узилиш анча қисқартирилади деган гапдир.

Халқ истеъмол молларига бўлган эҳтиёж билан таклифнинг бир-бирига мос бўлиб тушиши шаҳар билан қишлоқ аҳолиси турмуш даражасини яқинлаштиришга ёрдам беради.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда шундай нормал бўлмаган ҳолат содир бўлмоқдаки, пул даромадлари харажатлардан йил сайин ошиб кетяпти. Ваҳолонки, товар оборотининг ҳажми ҳам, пуллик хизматлар ҳажми ҳам аҳоли жон бошига ҳисоблаганда Иттифоқдаги даражадан анча кейинда қолмоқда.

Аҳоли пул даромадлари билан харажатлар ўртасидаги нисбат областлар миқёсида, хусусан қишлоқ районлари миқёсида қилинган таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, республиканинг ўртача рақамлари замирида жойларда пул маблағларини сафарбар этиш жуда ҳам хилма-хил эканлигини кўрамиз. Масалан, Тошкент областини олиб кўрайлик. Тошкент шаҳрини бирга қўшиб ҳисоблаганда 1969 йил мобайнида умуман областда пул харажатлари даромадларга нисбатан 4,4 процент ошиб кетган. Тошкент шаҳрини алоҳида олганимизда эса пул харажатларининг ошиб кетиши фақат шаҳар ҳисобига рўй берган. Тошкент шаҳрида харажатларнинг даромадлардан ошиб кетишига сабаб шуки, қишлоқ районлари аҳолиси қўлидаги пулнинг бир қисми бошқа жойларга чиқарилган. Чунончи, Тошкент шаҳрида харажатларнинг даромадлардан ошиб кетиши 15.8 процентни ташкил этган, ваҳолонки, шаҳарни қўшмай Тошкент областининг ўзини олганимизда аксинча, пул даромадлари харажатлардан 10,8 процент кўпайган. Аҳоли қўлидаги қолган пулнинг ошиб кетганлиги баъзи районларда қуйидаги миқдорларни ташкил этади: чунончи, Сурхондарё областида 21,1 процентни, Қашқадарё областида 18,2 процентни, Хоразм областида 15,0 процентни ва Қорақалпоғистон АССРда 15,3 процентни ташкил қилади. Пул даромадларининг харажатлардан жуда ҳам ошиб кетиши нотекислик туғдирмоқда ва кўпинча пулнинг бир иқтисодий райондан бошқа иқтисодий районга ўтиб кетишига сабаб бўляпти.

Бизнингча, бундай аҳволнинг олдини олиш учун фақат республиканинг ўзидагина эмас, балки бутун территория миқёсида эҳтиёж билан таклиф бир-бирига мос бўлиб тушувини яхшилаш керак. Халқ истеъмол молларини аҳолининг эҳтиёжига биноан, миқдори, хили ва сифатига қараб тўғри тақсимлаш лозим. Халқ хўжалигини планли ва мутаносиб ривожлантириш қонуни талаблари ана шуни тақозо этади. Шу сабабли планлаштирувчи органлар товар оборотини ривожлантиришни районларга қараб табақалаштирган ҳолда ташкил этсалар айни муддао бўлади.

Коммунизм айрим кишиларнинг турмуш даражасида рўй берган тафовутларни тўла бартараф қилади. Бу тафовутлар социал шарт-шароитлар, ижтимоий тузумдан келиб чиқади. Бу эса меҳнаткашлар турли группалари турмуш даражасини бир-бирига аста-секин яқинлаштириш асосида бартараф этилиши мумкин.

ТАРМОҚ СТРУКТУРАСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ

И. ИСКАНДАРОВ,
иқтисод фанлари доктори.

— Иброҳим Искандарович, тармоқ структураси нима ва уни такомиллаштиришда қандай проблемалар мавжуд? Бу ҳақдаги таклиф ва мулоҳазаларингизни шарҳлаб берсангиз?

— Бу, иқтисодчи олимларимизни қизиқтириб келаётган муҳим масалалардан бири. Мен бир неча йилдан бери бу проблема устида бош қотираман.

Съезд қарорларида ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш мақсадида саноат ишлаб чиқариши структураси тармоғида прогрессив-структура силжишларига бундан буён ҳам эришиш зарурлиги қайд қилинган. Саноатнинг тармоқ структурасини ўзгартиришга техника тараққиёти, ишлаб чиқариш суръати, ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш, меҳнаткашлар моддий фаровонлиги ва маданий савиясини ошириш сингари кўпгина омиллар актив таъсир ўтказади. Маълумки, Ўзбекистон табиий ресурсларга жуда бой ва улардан самарали фойдаланиш кўп жиҳатдан саноат ишлаб чиқариши структурасини такомиллаштиради. Шу муносабат билан келажакда тўқимачилик саноатини бундан буён ҳам жадал суръатлар билан ривожлантириш тўғрисида ўртага қўйилган таклифлар зўр қизиқиш туғдирмоқда, чунки бунга барча иқтисодий омиллар қўл келади.

Шу билан бирга бир қанча муҳим аҳамиятга эга бўлган масалаларнинг илмий жиҳатдан асосланган ҳолда ҳал этилиши ҳам тўқимачилик саноати ривожининг самарадорлигини анча оширган бўлар эди. Бу ўринда пахта толасининг улгуржи нархларини ҳамда хом ашёни ва тайёр тўқимачилик молларини ташиш тарифларини такомиллаштириш зарурлигини кўзда тутаётирмиз. Шуни айтиб ўтиш кераки, нархларнинг тўғри таркиб топиши иқтисодий воситалар системасида ғоят катта роль ўйнайди, чунки ҳозирги вақтда ишлаб турган корхоналарнинг ҳам, лойиҳалаштирилаётган корхоналарнинг ҳам қандай иқтисодий кўрсаткичларга эришуви аввало, нархлар қай даражада эканлигига боғлиқдир.

Транспорт билан боғлиқ бўлган омил нархларнинг таркиб топишига таъсир ўтказувчи омиллар системасида муҳим ўрин эгаллайди. Бироқ бунга нархларнинг таркиб топиши билан боғлиқ бўлган умумий системада нархларни таркиб топтирувчи мустақил элемент деб қаралмай, балки бир қанча ҳолларда мамлакат территориясидаги турли нархлар транспорт чиқимларига караб тартибга келтирилади.

Улгуржи нархларнинг амалдаги системасида ҳақиқий транспорт чиқимлари кўрсатилмайди ва бундан ташқари, корхоналарда ана шундай чиқимларнинг камайтирилиши ёки кўпайтирилиши умуман хисобга олинмайди ва молиявий фаолиятга таъсир қилмайди.

Шу сабабли Ўрта Осиёнинг, жумладан Ўзбекистоннинг ҳамма иқтисодий афзалликлари умуман мамлакатда тўқимачилик саноатини жойлаштириш вақтида етарли ҳисобга олинмаяпти. Бу афзалликлар пахта толасига улгуржи нархлар ва пахта толаси ҳамда газламаларни ташишга тарифлар белгиланиши муносабати билан йўққа чиқариб юборилмоқда. Нархларнинг бу хил системаси амал қилган вақтда шундай ҳол рўй берадики, пахта толасини истеъмол қилувчиларга (тўқимачилик корхоналарига) етказиб беришнинг транспорт чиқимлари заводларнинг ўз маблағлари ҳисобидан қопланади, пахта толасини истеъмол қилувчи тўқимачилик корхоналари эса уларни ташиш вақтидаги транспорт чиқимларини тўлашдан бутунлай озод қилинади.

Бинобарин, ҳисоб-китоб ўтказишнинг бундай усули қўлланган чоғда маҳсулот таннархини белгилаш вақтида хом ашёнинг омил сифатидаги роли бутунлай йўқолиб кетади. Бунинг натижасида нархларни белгилашнинг асосий принципи — маҳсулотни ишлаб чиқариш ва ташишга кетадиган зарур ижтимоий харажатларни тўғри ҳисобга олиш қоидаси бузилади, бундай қилинганда хом ашё манбаларига яқин бўлган корхоналар билан ундан узоқ районларда жойлашган корхоналар бир хил шароитга қўйилади. Бу корхоналар ҳар қандай ҳолларда ташиб олинадиган ана шу хом ашёни, яъни узоқ районларда етиштирилган маҳсулотни ҳақиқий харажатларга нисбатан анча арзонга тушаётган маҳсулотга айлантирадилар, ҳар қайси жойнинг ўзида етиштирилган, бирмунча яқинроқ жойларга ташиб олинган маҳсулотни эса анча қимматга туширишади.

Улгуржи нарх шундай белгиланиши кераки, пахта толасини жўнатилган станциядан то истеъмол қилувчига етиб боргунча ташиш билан боғлиқ бўлган харажатларни пахта толасини истеъмол қилувчининг ўзи кўтарадиган бўлсин. Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги тартиби белгиланганлиги сабабли шундай қилиш айниқса зарурдир, чунки, бу тартибда ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш учун ички резервлар қидириб топишда корхоналарнинг имкониятлари анча ортади. Юкларни ташиш тарифларининг илмий жиҳатдан асосланган системаси транспорт чиқимларининг ҳақиқий миқдорини холисроқ акс эттириши кераклиги сабабли нархларни белгилаш билан баб-баравар бўлмаса ҳам ундан кам аҳамиятга эга эмас.

Шундай қилиб, пахта толасининг ҳозирги нархлари ва уни ташиш тарифлари тўқимачилик саноати тармоқларида планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги тартибдаги асосий шарт-шароитларига зид бўлиб тушмоқда.

Бу масалани тўғри ҳал қилиш Ўрта Осиё, Қозоғистон, Сибирь ва Узоқ Шарқ районларининг эҳтиёжини бирмунча қоплаш доирасида тўқимачилик ишлаб чиқариш миқёсини янада кенгайтириш мумкин бўлур эди. Бу эса ҳар йили 20 миллион сўм миқдордаги транспорт чиқимларининг ўзинигина тежаб қолиш имкониятини беради, бекор қатновчи вагонларнинг сонини анча камайтиришни ҳисобга олганимизда эса кўриладиган иқтисодий наф яна ҳам кўпроқ ортади.

Халқ хўжалигида пахтанинг ўрнини босадиган бошқа маҳсулотлардан комплекс фойдаланилганда саноатнинг тармоқ структураси анча ўсиши мумкин. Ана шуларнинг ҳаммасини назарда тутиб, пахтанинг ўрнини босадиган бошқа ҳамма маҳсулотларни саноат йўли билан қайта ишлашни ташкил этиш комплексини ишлаб чиқиш керак.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КУЧЛАРИНИ ЖОЙЛАШТИРИШ

Ш. ЗОКИРОВ,
сектор мудири.

— Шавкат Носирович, ишлаб чиқариш кучларини жойлаштиришнинг самарадорлигини ошириш ҳақида қандай фикрдасиз. Шу ҳақдаги фикрларингизни сўзлаб берсангиз.

— КПСС XXIV съездининг Директиваларида: «Ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштиришни янада яхшилаш таъминлансин. Территориал иқтисодий алоқалар такомиллаштирилсин. Ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштириш масалаларини ҳал қилишда иттифоқдош республикаларнинг ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий советларининг роли оширилсин», дейилади.

Бу катта вазифани бажариш биринчи навбатда иқтисодий районлаштиришга боғлиқ. Иқтисодий районлаштириш эса жамоат ишлаб чиқаришини территориал жиҳатдан ташкил қилиш демакдир. Иқтисодий район — бу республика халқ хўжалиги ишлаб чиқариш кучларининг территориал ташкил қилинишига ва меҳнат тақсимотига боғлиқдир.

— Республикамизда нечта иқтисодий район бор?

— Бешта иқтисодий район мавжуд. Булар: **Тошкент** иқтисодий райони; унинг составига Тошкент ва Сирдарё областлари киради. **Фарғона** иқтисодий райони эса Фарғона, Андижон ва Наманган областларидан ташкил топган. **Зарафшон** иқтисодий райони ўз составига Самарқанд, Бухоро, Қашқадарё сингари областларни олади. **Қуйи Амударё** иқтисодий райони Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областларидан ташкил топган. Булар ичида Қуйи Амударё ва Сурхондарё иқтисодий районлари бошқа иқтисодий районларга қараганда ўртача кўрсаткичлари жиҳатидан республикада икки-уч марта пастдир. Чунки, бу областларда маҳаллий саноат корхоналарига қарашли енгил саноат корхоналари мавжуд, холос.

Бу икки иқтисодий районда ҳам пахта тозалаш, ипакчилик ва бошқа оғир саноат тармоқларини ривожлантириш мумкинми? Мумкин, албатта. Бунинг учун Директиваларда тилга олинган Қуйи Амударё ва Сурхон—Шеробод даштларини ўзлаштириш, пахтазор, боғзор, тутзорлар барпо қилиш, аҳолини зич жойлаштириш ва уларнинг талаблари бўйича янги саноат объектлари қуриш даркор.

Республикамиз саноат районлари ва саноат узелларини икки типга бўлиш мумкин: янги барпо қилинган шаҳарлардаги саноат райони ва олдиндан мавжуд бўлган шаҳарлардаги саноат районлари. Янги саноат районлари асосан янги ўзлаштирилган жойларда етарли хом ашё базасига эга бўлган территориал саноат комплексидир. Бош план асосида қурилган Ангрен, Олмалиқ, Навоий, Зарафшон саноат районлари шулар жумласидандир. Олдиндан мавжуд бўлган эски саноат районлари эса асосан Фарғона, Марғилон, Андижон, Бухоро, Коғон ва бошқа шаҳарларда мавжуд бўлиб, улар ўртасида ҳеч қандай ўзаро боғлиқлик, алоқа ва самарадорлик деярли бўлмаган. Съезд қарорларида аввалдан мавжуд корхоналар ўртасида ўзаро алоқадорлик ўрнатиш, саноат узелларини бирлаштириш вазифаси қўйилган.

1966—1970 йилларда янги саноат қурилиши учун капитал маблағларни тақсимлаш таҳлили шуни кўрсатдики, илгари қурилган кичик шаҳарларга ҳам маблағ сарфланган. Гап шундаки, илгари қурилган битта кичик шаҳарга ўрта ҳисобда учта саноат корхонаси қурилиши учун 6,6 миллион сўм капитал маблағ сарфланган бўлса, бош план асосида қурилган Ангрен, Олмалиқ, Навоий, Зарафшон сингари шаҳарларда қурилган саноат учун унга нисбатан 8-10 баравар кўп маблағ сарф этилган.

Гап шундаки, янги индустриал шаҳарда туб жой аҳоли эмас, балки бошқа жойлардан кўчиб келган аҳоли кўпчиликни ташкил этади. Айни пайтда эса эски, кичик шаҳарчаларда маҳаллий туб жой аҳоли кўпчиликни ташкил қилади. Янги беш йилликда саноат корхоналарини эски, кичик шаҳарларда, ишчилар посёлкаларида ва район марказларида кўпроқ қуриш мақсадга мувофиқдир.

Шундай қилиб, ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш ва жойлаштириш проблемаларини қандайдир тор масалалар доирасида эмас, балки Ўзбекистон территориясида бутун жамият ишлаб чиқаришини самарали ташкил этиш йўлида ҳал қилиш мақсадга мувофиқдир.

КАПИТАЛ МАБЛАҒЛАР ВА САМАРАДОРЛИК

Р. РАЗЗОҚОВ,
сектор мудири, иқтисод фанлари кандидати.

— Руфат Маннопович, капитал маблағлар ва уларнинг самарадорлиги масаласи ҳақида ўз фикрларингизни айтиб берсангиз.

— Капитал маблағларнинг иқтисодий самарадорлигини ошириш имкониятлари амалдаги фондлардан фойдаланишни яхшилаш, янги объектларни лойиҳалаштириш ва планлаштиришни такомиллаштиришда ўз ифодасини топади. Кейинги йилларда республикамиз саноатида анчагина структура силжишлари рўй берди. Ёқилғининг газ каби самарали турларини жорий этиш ҳисобига республика ёқилғи балансида прогрессив ўзгаришлар юз берди. Кўмирга нисбатан газнинг таннархи жуда арзонга тушди. Шунинг учун газ халқ хўжалигига катта наф келтирди. Бироқ, ёқилғи истеъмол қилиш балансида хом ашё ва ёқилғи бу турининг умумий салмоғи жуда пастдир. Директиваларда кўрсатилганидек Бухоро нефть-газ районидан Тошкентга келадиган газ қувурини қуриш ишларини тезда бошлаш, шунингдек, уни зарур пул ресурслари, меҳнат ва техника ресурслари билан таъминлашни амалга ошириш мақсадга мувофиқдир. Бу эса республика ижтимоий ишлаб чиқаришининг структурасида бундан буён ҳам прогрессив силжишларга ва капитал маблағларнинг самарадорлигини оширишга тўғри келади.

Капитал маблағлар иқтисодий самарадорлигининг асосий воситаларидан бири — уларнинг структурасини тўғри белгилашдан иборат. Қурилиш-монтаж ишларининг бажарилиши машина ускуналар сотиб олиш харажатлари билан лойиҳа-қидириш ишларига, қурилиш майдонини тайёрлашга, қурилаётган корхоналарга кадрлар тайёрлашга сарфланадиган харажатлар ўртасидаги нисбат капитал маблағларнинг технологик структурасини акс эттиради.

Прогрессив тармоқ ўзгаришлари техникани тараққий эттиришни, муҳим ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишни таъминламоқда. Съезд Директиваларида Қарши чўли, Сурхон—Шеробод водийсини ўзлаштиришни давом эттириш вазифаси қўйилган. Бу эса янги тармоқлар ва корхоналарни барпо этишни, мазкур районларни ободонлаштириш учун капитал маблағлар сарфлашнинг салмоғини кўпайтириш зарурлигини тақозо этади.

Ўтган йилдан бошлаб қурилишларга иқтисодий ислоҳот кенг жорий қилина бошланди. Бу тадбир объектларни белгиланган муддатда қуриш ва фойдаланишга топширишни жадаллаштиришга, шу билан бирга, ишлаб чиқаришнинг юқори сифатли бўлишини ва чиқимларнинг камайтирилишини талаб этади. Хўжалик ислоҳоти шароитида капитал маблағлардан фойдаланишни иқтисодий рағбатлантиришнинг муҳим воситаси шундаки, корхоналарда ишлаб чиқаришни ривожлантириш фондини ташкил этиш, олинадиган фойдалардан ажратмалар ҳисобига капитал қурилишга қайтариб олмаслик шарти билан пул маблағлари ажратишга, узоқ муддатли кредит беришга ўтиш керак. Шу билан бирга, қурилиш ташкилотларини иқтисодий рағбатлантириш ва уларнинг хўжалик ҳисобини мустаҳкамлаш, қурилиш ташкилотларининг фаолиятига сарфлаган маблағларнинг миқдорига қараб эмас, балки тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришга қараб, яъни фойдаланишга топширилган завод-фабрикалар, уй-жой биноларига қараб баҳо беришга ўтиш — қурилишни жадаллаштириш ва унинг сифатини оширишда жуда катта аҳамиятга эгадир. Буларнинг ҳаммаси капитал маблағлар ва уларнинг самарадорлигини оширишга ёрдам берадиган муҳим омиллардир.

Съезд мўлжаллаб қўйилган иқтисодий ва социал вазифаларни муваффақиятли амалга оширмоқ учун ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини бутун чоралар билан ошириш, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида меҳнат унумдорлигини тез суръатлар билан оширишга эришиш зарур, деб ҳисоблайди.

(СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XXIV СЪЕЗДИНИНГ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҲИСОБОТ ДОКЛАДИ ЮЗАСИДАН РЕЗОЛЮЦИЯСИДАН).

ИЧКИЛИКБОЗЛИК — ИЛЛАТ

Ахлоқ мавзуида

Янги кишини ҳар томонлама камол топтириш партиямизнинг коммунистик қурилишдаги энг асосий вазифаларидан бири ҳисобланади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев партия XXIV съездида қилган ҳисобот докладида янги кишини тарбиялашга алоҳида тўхталиб ўтди. Жумладан, ичкиликбозлик ва ўғирлик шу каби ярамас сарқитларга қарши қатъий кураш олиб бормай туриб, коммунистик ахлоқни ғалаба қозониши мумкин эмаслигини таъкидлади.

Ичкиликбозлик чиндан ҳам эскилик сарқити. Шунинг учун жамоатчилик бу иллатга қарши тинимсиз кураш олиб бормоқда. Лекин бу борадаги ишни ҳали бутунлай йўлга қўйдик, деб айтолмаймиз.

Биз бу ерда ичкиликбозликнинг зарари ва уни йўқотиш йўллари ҳақида баъзи бир мулоҳазаларимизни айтиб ўтмоқчимиз.

Врач ичкиликнинг зарари ҳақида китоб ва мақола ёзар ёки маъруза қилар экан, биринчи навбатда ўзи ичмаслиги керак. Афсуски баъзан ичувчи врачлар учраб туради. Шунинг учун ҳам айрим шифокорларимиз ичкиликка қарши телевизор, радио орқали ёки бирорта йиғилишда маъруза қилиб турганда, ўтирганлардан бири: «Ўзи ичмаса экан», — деса, иккинчиси: «Кўявер, домланинг айтганини қил, қилганини қилма», — деган гапни айтади.

Баъзи санъаткорларни олайлик. Улар саҳнада ичкиликни танқид қилишади ва уларга қарши гапларни айтишади, томошабинда ичкиликка нисбатан қаттиқ ғазаб уйғотишади. Лекин ўша саҳнадаги санъаткор билан бирор ерда учрашганингда ўлгудай ичганини кўрганингиз эсингизга тушади. Демак, саҳнадаги киши ишонч уйғотмайди, унинг бутун меҳнати, кеча-кундуз ухламай ёдлаган сўзлари, ойна олдида соатлаб туриб ўзлаштирган ҳаракатлари беҳуда кетди. Чунки томошабинларнинг унга бўлган ишончи йўқолди.

Қизиғи шуки, баъзан ўтиришларда ичмай ўтирган кишини мазах қилишади, уялтиришади. Ҳатто, ичмасанг нега келдинг, деб юборишади. Ваҳолонки, худди шу йиғилишда ҳаддан ташқари ичиб, кайфи тарақ бўлиб, ёнидаги хотин-қизларга ҳам парво қилмай бемаъни қилиқ қилиб ўтирган кишига ҳеч нарса дейишмайди.

Тўй, ўтиришлардаги баъзи номаъқулчиликларни олайлик. Тўй ва бошқа йиғилишларда, ҳатто, бешик тўйларида ҳам ичкиликбозлик учрайди. Навбат билан ўтирганлар сўз бера бошлайди. Ер олган киши: «Мени ҳурмат қилсангиз ичасизлар», — деб туриб олади. Ўтирганлар эса: «Зўр гап бўлди, бундай гапларга ичмасак, нимага ичамиз, қани кўтар», — дейишиб, бир-бирларини ичишга ундашади. Йиғилиш охирида эса жамиси маст бўлиб қолади. Натижада, агар 20 кишига сўз берилса, юз граммдан бўлса 2 литр, 50 граммдан бўлса 1 литр ичиш керак. Сўз қилувчи ўзи яхшилаб сўзласа, бир бор қадаҳ кўтарилса, кейин қўйилган ноз-неъматлардан баҳраманд бўлиб, ўйин-кулги қилиб ўтирилса бўлмасмикин?! Ҳурматли шоира ва олимамиз Музайяна Алавия тўй ёки банкетга борса, у кишига сўз беришади. Уй эгасига яхши ҳохиш ва истак билдиргандан кейин: «Мен қадаҳ кўтаришларни ёқтирмайман, ўйин-кулги қилиб ўтиринглар, азиз опа-сингиллар», — дейдилар. Шундай ортиқ эмасми, ахир?!

Ичкилик ичувчиларга панд-насиҳат қилганимиз ёмон кўринади. Сен дунёнинг лаззатини тушунмидинг, деб таъна қилишади, баъзан кулишади ҳам. Ҳақиқатан, ҳаётнинг лаззати ичкиликда бўлса?! Афсуски, сизнинг устингиздан кулиб «дунё лаззатини сурган» бундай кишилар 30-40 ёшга бормай саломатлигини қўлдан бой беришади, ногирон бўлиб касалхона ва санаторийларда ётади.

Баъзан ичкиликка ҳирс шу даражага бориб етадики, тўй ва банкетларда ичиладиган ароқ нисбатан 2-3 баробар кўп харажат қилинади. Айрим қишлоқ районларида тўйларда неча яшик ароқ сотиб олинади. Натижада, тўй қилувчи бутун йил бўйи тер тўкиб топган даромадини кўкка совуриб юборади. Хўш, бу харажатлар нимага керак?

Яқинда Тошкентнинг Высоковольт кўчасида турган эдик. Иккита кайфи тарақ қурувчи бир челакдан оқ бўёқ кўтариб юрибди ва 3 сўмга сотиб олишни тавсия қиляпти. Агар у 15 килограмм бўлса, нархи 20 сўмга яқин туради. Демак, давлатнинг 20 сўмлик буюмини ичкиликбоз ярим литр ароққа алмаштиряпти. Ичкилик туфайли меҳнат интизомининг бузилишидан давлатга етадиган зарарлар-чи? Ичкиликбозликдан содир бўлган жиноий ишларни кўриш учун милиция, суд ва прокуратура каби ташкилотларга сарф бўлаётган маблағлар-чи?

Айрим магазинларда спиртли ичимликлар соттирмаслик ёки маълум соатларда у билан савдо қилишни таъқиқлаб қўйиш — ичкиликка қарши кураш эмас. Ичадиган кишилар вақтида ўз ғамини еб олади. Ундан ташқари, кечки пайтларда магазинлар олдида спиртли ичимлик билан яширинча савдо қилувчи кишилар ҳам топилиб туради.

Ишни ичкиликбозликни йўқота боришдан бошлаш керак. Бунинг учун, бизнингча, шундай чораларни кўриш мумкин.

Маҳалла ва қишлоқ жойларда обрўли, кўпчиликка сўзи ўтадиган кишилардан иборат тўй комиссиялари тузиш ва шуларнинг иштироки ҳамда маслаҳати билан тўй ва бошқа йиғилишларни ўтказиш лозим. Тўй комиссиялари эса тўйга олинадиган ичкиликни имкони борича чегаралаб қўйиши ва аста-секин бутунлай ичкиликсиз тўйлар ўтказишни йўлга қўйиши керак. Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги «Оқтепа» маҳалласида (маҳалла комитетининг раиси Саъдулла Ҳабиров) ана шундай қилинмоқда.

Шаҳарларда муассаса ва корхоналарнинг бошлиқлари, қишлоқларда колхоз ва совхоз раҳбарлари, район партия ва совет ходимлари, зиёлиларнинг ўзлари ўрнак кўрсатишлари, ҳар бир йиғилишда иштирок этиб, имкон борича ичкиликни чеклашлари керак бўлади. Агар бирор тўй ва йиғилишда раҳбар ходимлар иштирок этиб, ичмай ўтирса, унга ҳурмат юзасидан ёнидагилар ҳам ичишдан уяладилар. Фарғона область, Охунбобоев районидаги Карл Маркс номли колхозга Холмат Марозиқов раислик қилади. Ўз ишининг устаси бўлган бу одам ичкилик ва ичкиликбозлардан ниҳоятда ҳазар қилади. Колхоздаги дўконларда спиртли ичимликлар сотилмайди. Тўй-томошалар, байрамлар, меҳмондорчиликлар доимо ичкиликсиз ўтказилади.

Банкетларда спиртли ичимликлар ҳам чегараланиши, бунинг учун муассаса раҳбарлари ўз қўлига олиши керак. 10-20 кишига сўз бериш ўрнига яхши ўйин-кулги, аскиялар уюштириш мумкин. Ресторанларда ичкилик сотишни янада камайтириш, айниқса банкетларда бу нарсага чегара қўйиш даркор. Одатда ресторан ходимлари якка кишиларга ичкиликни чеклаб бериб, банкетларда ҳисобсиз сотишади. Тошкентдаги «Гулистон» ресторанида шундай аҳволни кўриш мумкин.

Маҳаллаларда ичкиликсиз намунали тўйлар ўтказиш ва буни телевидение, радио, матбуот орқали ташвиқот қилиш лозим.

Н. ХОЛМУҲАМЕДОВ,
1918 йилдан КПСС аъзоси, Тошкент шаҳар Советининг депутати.

И. АБДУЛЛАЕВ,
ЎзССР ФА Шарқшунослик институтининг катта илмий ходими, филология фанлари кандидати.

Турли мамлакатларда

БОЛГАРИЯНИНГ ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯСИ

СОФИЯ, 18 май. (ТАСС). Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Т. Живков бугун халқ мажлисининг тантанали йиғилишида мамлакатнинг янги конституциясини эълон қилди.

Йиғилиш иштирокчилари болгар халқи 16 майда янги конституция лойиҳаси юзасидан умумхалқ референдуми ўтказилган вақтда уни якдиллик билан маъқуллаганлиги тўғрисидаги хабарни гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

КУБАДА БАЙРАМ

ГАВАНА, 18 май. (ТАСС). Куба халқи ўз тарихида туб бурилиш ясаган ер ислоҳоти тўғрисидаги қонун қабул қилинган куннинг 12 йиллигини тантанали нишонламоқда. Ер ислоҳоти эксплуататор синфнинг ҳукмдорлигини абадий тугатди ва социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун кенг имкониятлар яратиб берди, дейилади «Гранма» газетасининг бош мақоласида.

Бу қонун, деб ёзади яна газета, меҳнаткашларнинг ерга бўлган ҳуқуқини мустаҳкамлади, қишлоқда камбағаллик, кашшоқлик ва ишсизликни тугатди.

Мақолада Кубанинг революцион ҳукумати ишчилар синфининг содиқ иттифоқчиси — деҳқонларни ҳурмат қилиш сиёсатини оғишмай амалга ошираётганлиги таъкидлаб ўтилади. Мамлакатда ҳозирги вақтда ўз сафларида 20 мингдан кўпроқ деҳқон хонадонларини бирлаштирган деҳқонларнинг миллий жамияти бор.

«Гранма» газетаси дала меҳнаткашлари катта муваффақиятларга эришган бўлсалар-да, ҳали баъзи камчиликлар борлигини, камчиликларнинг тугатилиши халқ фаровонлигини ўстиришга кўмаклашувини уқтириб ўтади.

БАРдаги ИЧКИ СИЁСИЙ АҲВОЛ

ҚОҲИРА, 18 май. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикасининг президенти Анвар Садат Араб Социалистик Иттифоқининг раиси сифатида Араб Социалистик Иттифоқининг тўққиз кишидан иборат Муваққат бош секретариатини тузганлиги бу ерда эълон қилинди.

МЕН агентлигининг хабар беришича, Бирлашган Араб Республикаси бош министрининг ўринбосари Азиз Сидқий Муваққат бош секретариатининг раиси қилиб, Муҳаммад Дакрури бош секретари қилиб тайинланган.

Муваққат бош секретариат Араб Социалистик Иттифоқининг умумий миллий конгресси чақирилган пайтгача ўз вазифаларини бажаради.

«Ал-Аҳром» газетасининг ёзишича, президент А. Садат Бирлашган Араб Республикаси полициясининг олий комиссари бўлишга ҳам розилик билдирган. Газетанинг таъкидлаб ёзишича, полиция олий комиссариати аъзолари шундай илтимос билан президентга мурожаат қилганлар.

Газетанинг яна хабар беришича, мамлакатда 110 киши «халқ манфаатларига қарши қаратилган ҳаракатлар»да айбланиб, қамоққа олинган. МЕН агентлигининг билдиришича, жумладан, радио ва телевидение ходимларидан бир неча кишини қамоққа олиш тўғрисида буйруқ берилган.

Илгари хабар берилганидек, Миср ҳукуматининг араб республикалари федерациясини тузишга қарши чиққан ва истеъфо берган министрлари ҳамда Араб Социалистик Иттифоқининг собиқ раҳбар арбоблари ҳам қамоққа олинган.

Қоҳира матбуотининг хабарларига кўра, Бирлашган Араб Республикасининг баъзи министрликлари ва идораларида, шу жумладан, информация министрлигида, хавфсизлик хизмати раҳбарлигида бир неча киши ишдан бўшатилган ва янги кишилар тайинланганлиги эълон қилинган.

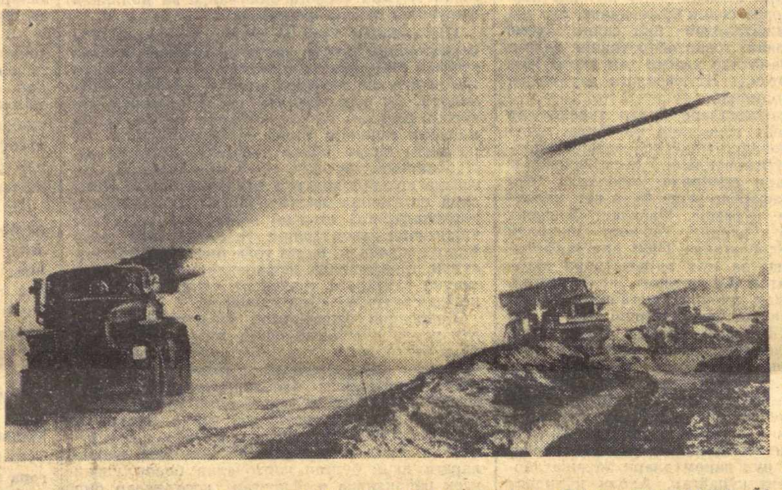

ПОЛЬША. Ҳарбий машқ пайти. Ракета қурилмалари ўт очмоқда.

ЦАФ-ТАСС фотоси.

ДУНЁ БЎЙЛАБ

Бундан икки йил бурун дунё бўйлаб саёҳатга чиққан француз денгизчиси Алэн Вирлов-Не елканли қайиқда Бразилия соҳилларига эсон-омон етиб олди. 1969 йилда Франциянинг Круазет портидан йўлга чиққан йигирма тўрт яшар бу сайёҳ ҳозир Бразилиянинг Салвадор портида. У фақат компас ва секстантдан фойдаланиб моторсиз ўн метрли қайиқда 10 минг километрга яқин масофани босиб ўтди. Мард денгизчи Салвадорда бироз туриб ишламоқчи ва келгуси саёҳати учун пул топиб Багам оролларига қараб йўлга тушмоқчи.

Консулни ўғирлашди

Рейтер агентлигининг Истамбулдан хабар беришича, 17 май куни юзларини ниқоблаб олган саккиз номаълум шахс Исроилнинг Истамбулдаги бош консули Эфраим Элромни унинг Жумҳурият кўчасидаги резиденциясидан ўғирлаб кетишган.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

МИНИСТРЛАР УЧРАШУВИ

◆ ЛОНДОН. Расмий визит билан Англияга келган Италия мудофаа министри М. Танасси мудофаа министри Лорд Каррингтон билан учрашади. Расмий вакилларнинг айтишича, бу визит НАТОга аъзо бўлган мамлакатлар ўртасида доимий маслаҳатлашиш доирасида ўтказилмоқда.

ҒАЛАЁНЛАР

◆ НЬЮ-ЙОРК. Негр аҳолиси истиқомат қиладиган Бруклин кўчаларида (Нью-Йорк району) яна ғалаёнлар бошланди. Полициянинг бир негрни ўлдирганлиги ғалаёнларга сабаб бўлди. Полициянинг бу ерга етиб келган қуролли отрядлари билан намойиш қатнашчилари ўртасида тўқнашув бўлди. Ярадорлар бор.

ДАЪВАТ

◆ ПАРИЖ. Франция Коммунистик партияси меҳнаткашларни Париж коммунасининг 100 йиллигини нишонлаш учун 23 майда Парижда ўтказиладиган оммавий намойишда қатнашишга даъват этди.

ИҒВОГАРЛИК

ПХЕНЬЯН. Қўшма Штатлар Корея Халқ Демократик Республикасига қарши янги ҳарбий иғвогарлик қилди. ЦТАК агентлигининг хабар беришича, Американинг бир жосус самолёти 17 майда Корея Халқ Демократик Республикасининг ҳаво территориясини икки марта бузиб ўтган.

ВЬЕТНАМГА ЁРДАМ

◆ БЕРЛИН. Германия Демократик Республикасининг ишчилари, деҳқонлари, хизматчилари, студентлари бу йил «курашаётган Вьетнам халқига ёрдам фонди» учун яна 15 миллион марка тўпладилар. Бу пулга сотиб олинган товарлар Вьетнам Демократик Республикасига юборилади...

ДЕҲЛИДА ДОВУЛ

◆ ДЕҲЛИ. Ҳиндистон пойтахти ва унинг атрофида жуда кучли довул бўлди. Соатига 10 километр тезликда бўлган бу довул пойтахт шаҳар хўжалигига анчагина шикаст етказди. Қурбон бўлган кишилар ҳам бор.

ТУРКИЯДА ЗИЛЗИЛА

◆ БУРДУР. Туркиянинг ғарби-жанубида ер қимирлади. Жанубий вилоятлардан бирининг маркази бўлган Бурдур шаҳри зилзиладан қаттиқ шикастланди. Офат рўй берган районга ҳарбий бўлинмалар, врачлар, дори-дармонлар, озиқ-овқат, чодирлар, қурилиш материаллари жўнатилди.

(ТАСС).

О

ЯПОНИЯ. Япон меҳнаткашлари ўз ҳуқуқлари учун курашни авж олдирмоқдалар. Суратда: намойишчиларни тарқатишга шошаётган Токио полициячиларини кўриб турибсиз.

С. Преображенский фотоси, (ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ДИҚҚАТ! АЛОҚА КАБЕЛИ!

ЕР ОСТИ АЛОҚА ЛИНИЯЛАРИДАГИ КАБЕЛЛАРНИНГ ИШДАН ЧИҚИШИ

ТЕЛЕФОН ВА ТЕЛЕГРАФ АЛОҚАСИ, РАДИО ВА ТЕЛЕВИЗИОН ЭШИТТИРИШЛАРИНИНГ УЗОҚ МУДДАТГА ТУХТАБ ҚОЛИШИГА ОЛИБ КЕЛАДИ.

Бундан ташқари, алоқа кабеллари юқори қувватга эга бўлганлиги учун

ИНСОН ҲАЁТИ УЧУН ХАВФЛИДИР

ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ, УЙ-ЖОЙЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ИДОРАЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ!

ЁДИНГИЗДА БЎЛСИН!

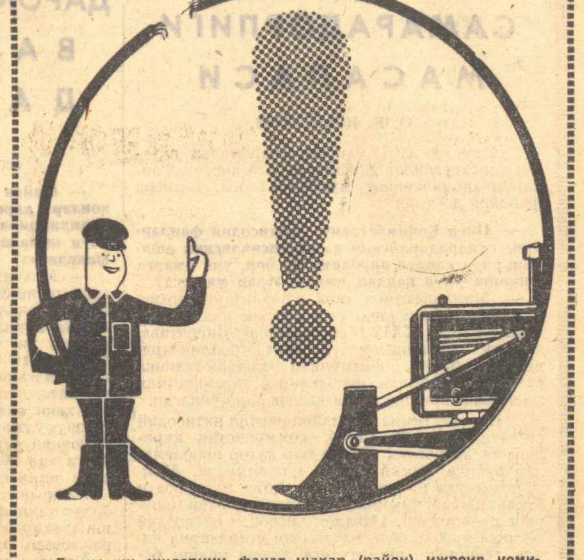

Ер қазиш ишларини фақат шаҳар (район) ижроия комитетлари рухсати билан бажариш мумкин.

Ер қазиш ишларини бошлашдан аввал ижроия комитетларидан иш жойидан алоқа кабели ўтмаганлигини билиш, алоқа кабели кимга тегишли эканлигини (район кабели ва радио линия магистраллари, шаҳар телефон тармоғи, радио эшиттириш тармоқлари) аниқлаш зарур.

Агар лойиҳада электр кабель белгиси бўлса, у ҳолда эксплуатация қилувчи ташкилотлар билан келишиб иш бошлашдан уч кун олдин кабель участкалари вакилларини чақириб, ишларни шу вакил қатнашувида бажариш лозим.

ЎРТОҚ ПРОРАБЛАР, МАСТЕР, ЭКСКАВАТОРЧИЛАР, БУЛЬДОЗЕРЧИЛАР ВА ТУРЛИ ЕР ҚАЗИШ МАШИНАЛАРИДА ИШЛОВЧИ МАШИНИСТЛАР!

кабель алоқа линияларининг муҳофаза зоналарида

ЕР ҚАЗИШ ИШЛАРИНИ МЕХАНИЗАЦИЯ ЙЎЛИ БИЛАН БАЖАРИШ

ТАҚИҚЛАНАДИ

АЛОҚА ЛИНИЯЛАРИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ҚОИДАСИ ВА «РАДИОФИКАЦИЯ ВА АЛОҚА ЛИНИЯЛАРИ ТРАССАЛАРИ ҲАМДА МУҲОФАЗА ЗОНАЛАРИДА ИШ ЮРИТИШ ШАРТЛАРИ»НИНГ ТАЛАБЛАРИГА АМАЛ ҚИЛИНГ.

Ер ости алоқа кабелини шикастлаганлар қонун билан жавобгарликка тортиладилар.

СССР Алоқа министрлигининг радиорелей алоқа қурилмалари ва линия-кабель бош бошқармаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.35 — МОСКВА. 17.40 — Болалар учун эртак, 18.10 — Телеочерк, 18.35 — Миллионлар ленинча университети, 19.05 — ТОШКЕНТ. 19.10 — Қўғирчоқ фильм, 19.40 — АХБОРОТ. Ўзбек тилида: 19.55 — ЙИҚИЛГАН ТОЙГАНГА КУЛАР (спектакль), 21.35 — АХБОРОТ. 21.50 — Концерт, 22.30 — МОСКВА. Футбол: «СПАРТАК» (Москва) — «ДИНАМО» (Киев).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 18.00 — Мультфильм, 18.10 — Телефильм, 18.50 — Реклама, 19.05 — МОСКВА. 20.30 — ТОШКЕНТ. Қил устида (бадиий фильмнинг 1-серияси).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20/V да Аида, 21/V да Чио-Чио-Сан.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/V да Олтин девор, 21/V да Парвона.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20/V да Менинг жаннатим, 21/V да Кумуш тўй.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Самурайлар байроғи (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА», «СПУТНИК», (кундуз ва кечқурун), «ВОСТОК» (эрталаб соат 10, кундуз 1, 4, кеч 7 ва 10 да).

Кунгабоқар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Сен менинг ҳаётимсан (2 серия) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 ярим ва кеч 9.15 минутда).

Том Жонс — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 2, 4 ярим ва кеч 7 да).

Салют, Мария! (2 серия) — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Ёш Богачекнинг изтироблари — «МОСКВА» (тоқ соатларда).

Қотиллик учун қасос — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.50 ва 10.30 минутларда бошланади)

Ёш Богачекнинг изтироблари — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ҳам тун, ҳам тонг эди..., — «ХИВА».

Кунгабоқар — ТЕЛЬМАН номли.

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Агар Сизнинг марказий ва маҳаллий журналларга ОБУНА МУДДАТИНГИЗ ТУГАГАН БЎЛСА Сиз обуна муддатини йилнинг охиригача

УЗАЙТИРИШИНГИЗ МУМКИН

ЖУРНАЛХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

«АГИТАТОР»,
«КОММУНИСТ»,
«ПАРТИЙНАЯ ЖИЗНЬ»,
«ПОЛИТИЧЕСКОЕ САМООБРАЗОВАНИЕ»,
«ПРОБЛЕМЫ МИРА И СОЦИАЛИЗМА» ва бошқа

МАРКАЗИЙ ПАРТИЯВИЙ ЖУРНАЛЛАРНИНГ ИККИНЧИ ЯРИМ ЙИЛЛИГИГА

ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг «Союзпечать» бошқармаси.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333253. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 333142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-09.

А. — 113. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Р. 01479.